

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ : **ELYROS SA**
ΔΕΛΤΙΟ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η δύναμη της έγκαιρης πληροφόρησης

Τετάρτη, 12 Ιανουαρίου 2005

Αρ. Δελτίου: 01

ΕΤΟΣ: 7ο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΝ ΤΑΧΕΙ	3
<i>Λιανικό εμπόριο: Αύξηση 0,4% στην Ευρωζώνη το Νοέμβριο του 2004</i>	3
<i>Βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Ευρωζώνη το Δεκέμβριο</i>	3
<i>Η ανεργία στην Ευρωζώνη και την Ε.Ε. των 25 το Νοέμβριο του 2004</i>	3
<i>24 εκατ. ευρώ για την προώθηση των γεωργικών προϊόντων</i>	4
<i>Πρόταση κανονισμού σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις</i>	4
<i>Νέα κοινοτική οδηγία σχετικά με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα</i>	4
<i>Εκκίνηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής: 5 ακόμη εθνικά σχέδια</i>	5
<i>Μείωση της κοινοτικής αλιευτικής παραγωγής την περίοδο 1995-2002</i>	5
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	6
ΤΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ 2007-2013	6
<i>Η Ανάγκη για Μεγαλύτερη Αποτελεσματικότητα</i>	10
<i>Οι τρεις βασικές πολιτικές / μέσα:</i>	12
<i>Το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης</i>	12
<i>Τα μέσα αντιμετώπισης συγκεκριμένων κρίσεων</i>	14
ΘΕΣΠΙΣΗ ΜΕΣΟΥ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ (ΙΡΑ)	16
<i>Γενική Παρουσίαση</i>	16
<i>Δικαιούχοι και συνολικός στόχος</i>	18
<i>Πεδίο εφαρμογής</i>	18
<i>Πέντε συνιστώσες</i>	19
<i>Εφαρμογή της βοήθειας</i>	22
ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	26
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ: ΜΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ	26
<i>Απόψεις της ΕΟΚΕ</i>	28
<i>Ειδικά συμπεράσματα</i>	31
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	32
<i>Γενικές παρατηρήσεις</i>	34
<i>Ειδικές παρατηρήσεις</i>	35

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	38
<i>Ασφάλεια και ολυμπιακή εκεχειρία.....</i>	<i>40</i>
<i>Τουρισμός, αθλητισμός και κατάρτιση</i>	<i>41</i>
ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	43
<i>Υποθεση C-140/03</i>	<i>43</i>
<i>Ελευθερία εγκαταστάσεως</i>	<i>43</i>
ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	46
<i>ΕΚΤ: Πλαίσιο για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμματίων</i>	<i>46</i>
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	47
<i>Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων</i>	<i>47</i>
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ.....	47
<i>Εμπορικές συμφωνίες των 15 κρατών μελών της ΕΕ.....</i>	<i>47</i>
<i>Πρώθηση της επιχειρηματικότητας που προέρχεται από εθνικές μειονότητες</i>	<i>48</i>
<i>Υπηρεσίες Στατιστικής - Διεθνείς συγκρίσεις τιμών</i>	<i>49</i>
ΑΛΛΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	50
ΝΕΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	51
ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ELYROS S.A.....	51

Λιανικό εμπόριο: Αύξηση 0,4% στην Ευρωζώνη το Νοέμβριο του 2004

Σύμφωνα με ανακοίνωση της ευρωπαϊκής στατιστικής υπηρεσίας Eurostat, το Νοέμβριο του 2004 το λιανικό εμπόριο σημείωσε αύξηση ύψους 0,4% στην Ευρωζώνη και 2,3% στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 25 σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα, ενώ σε μηνιαία βάση έμεινε στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη και αυξήθηκε κατά 0,4% στην Ε.Ε. των 25. Όσον αφορά, τώρα, τις ετήσιες μεταβολές, το λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού αυξήθηκε κατά 0,2% και κατά 1,4% αντίστοιχα. Αύξηση καταγράφηκε στη Δανία (+13,1%), τη Σουηδία (+8,0%), το Ηνωμένο Βασίλειο (+5,9%), τη Πολωνία (+5,7 %), το Λουξεμβούργο (+4,9 %), τη Γαλλία (+3,5 %), την Ισπανία (+3,2 %), το Βέλγιο (+2,3 %) και την Πορτογαλία (+1,5 %), ενώ η σημαντικότερη υποχώρηση σημειώθηκε στη Γερμανία (-3,0%).

Βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Ευρωζώνη το Δεκέμβριο

Βελτίωση παρουσίασε το Δεκέμβριο το επιχειρηματικό κλίμα στην Ευρωζώνη, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συγκεκριμένα, ο σχετικός δείκτης - βάσει των αναθεωρημένων στοιχείων - ανήλθε σε 0,43 μονάδες, έναντι 0,38 κατά τον προηγούμενο μήνα.

Η ανεργία στην Ευρωζώνη και την Ε.Ε. των 25 το Νοέμβριο του 2004

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat), η εποχιακή ανεργία στην Ευρωζώνη ανήλθε σε 8,9% το Νοέμβριο του 2004, παραμένοντας σταθερή σε σχέση με τον Οκτώβριο, ενώ και τον αντίστοιχο περσινό μήνα ήταν 8,9%. Αλλά και το ποσοστό ανεργίας στην Ε.Ε. των 25 ήταν 8,9% το Νοέμβριο του 2004. Τα χαμηλότερα ποσοστά σημειώθηκαν στην Ιρλανδία (4,3%), το Λουξεμβούργο (4,4%), την Αυστρία (4,5%), το Ηνωμένο Βασίλειο (4,5% το Σεπτέμβριο) και την Ολλανδία (4,6% τον Οκτώβριο), ενώ τα υψηλότερα στην Πολωνία (18,74%), τη Σλοβακία (17,3%), την Ελλάδα (10,7% το Μάρτιο), την Ισπανία (10,5%) και τη Γερμανία (9,9%). Δέκα κράτη μέλη σημείωσαν αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε σχέση με το προηγούμενο έτος και σε δεκατρία παρατηρήθηκε μείωση. Οι Κάτω Χώρες (από 5,7% τον Οκτώβριο του 2003 σε 4,6% τον Οκτώβριο του 2004), η Κύπρος (από 4,8% σε 5,3%), το Λουξεμβούργο (από 3,9% σε 4,4%) και η Ουγγαρία (από 5,7% σε 6,1%) κατέγραψαν άνοδο, ενώ η μεγαλύτερη σχετική μείωση σημειώθηκε στη Λιθουανία (από 12,1% σε 9,6%), την Εσθονία (από 10,0% σε 8,4%) και τη Μάλτα (από 8,0% τον Οκτώβριο του 2003 σε 7,0% τον Οκτώβριο του 2004).

24 εκατ. ευρώ για την προώθηση των γεωργικών προϊόντων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε πριν λίγες ημέρες 20 προγράμματα ενημέρωσης και προώθησης των γεωργικών προϊόντων, τα οποία προτάθηκαν από την Ελλάδα, την Γερμανία, την Ισπανία, την Ιρλανδία, την Γαλλία, την Ιταλία, την Ολλανδία, την Πορτογαλία, τη Σουηδία το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα εν λόγω προγράμματα, με προϋπολογισμό 48,2 εκατ. ευρώ και τα οποία θα χρηματοδοτηθούν κατά το ήμισυ από την Επιτροπή, στοχεύουν στην ενημέρωση του κοινού όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων, την ποιότητα, την θρεπτική αξία και τις υγειονομικές πτυχές, καθώς και τις Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης (ΠΟΠ), τις Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις (ΠΓΕ) και τα Εγγυημένα Παραδοσιακά Προϊόντα (ΕΠΠ).

Πρόταση κανονισμού σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού σχετικά με το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS), το οποίο θα επιτρέψει τη συλλογή και ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών ακόμα και για τις θεωρήσεις για διαμονή μικρής διάρκειας, καθώς και τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, όποτε αυτές είναι αναγκαίες. Ειδικότερα, το VIS θα αποτελείται από μια ευρωπαϊκή κεντρική βάση δεδομένων, η οποία θα συνδέεται με τα εθνικά συστήματα, προκειμένου να δίνει τη δυνατότητα στα προξενεία και σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να συμβουλευθούν στοιχεία σχετικά με τις πρακτικές διαδικασίες εξέτασης αιτήσεων θεώρησης.

Νέα κοινοτική οδηγία σχετικά με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2004 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2004/108/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα και την κατάργηση της οδηγίας 89/336/ΕΟΚ. Η νέα οδηγία, η οποία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα, έχει ως στόχο της να εξασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτώντας τη συμμόρφωση του εξοπλισμού με ένα επαρκές επίπεδο ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν και να δημοσιεύσουν, το αργότερο μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 2007, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

Εκκίνηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής: 5 ακόμη εθνικά σχέδια

Πέντε εθνικά σχέδια κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ συνιστούν την τρίτη ομάδα σχεδίων που αποδέχθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα τέλη Δεκεμβρίου 2004. Αποδεκτά χωρίς όρους έγιναν τέσσερα εθνικά σχέδια - της Κύπρου, της Ουγγαρίας, της Λιθουανίας και της Μάλτας, ενώ το σχέδιο της Ισπανίας εγκρίθηκε υπό τον όρο να επέλθουν τεχνικές τροποποιήσεις. Το σύστημα εμπορίας εκπομπών της Ε.Ε. θα εξασφαλίσει μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, τόσο στον ενεργειακό όσο και στο βιομηχανικό τομέα, με το ελάχιστο δυνατό οικονομικό κόστος, και θα βοηθήσει την Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της να εκπληρώσουν τους στόχους που προβλέπονται για τις εκπομπές τους υπό το πρωτόκολλο του Κιότο του 1997. Ο αρμόδιος για το περιβάλλον Επίτροπος κ. Σταύρος Δήμας δήλωσε: «Μετά από αυτές τις αποφάσεις απομένουν τέσσερα εθνικά σχέδια. ... Δεδομένου ότι τα δικαιώματα πρέπει να έχουν κατανεμηθεί από τα κράτη μέλη πριν από τα τέλη Φεβρουαρίου, πρέπει να επιλύσουμε τις εκκρεμότητες το συντομότερο δυνατόν. Με αυτές τις αποφάσεις, η νέα Επιτροπή εξασφαλίζει τη συνοχή με τις αποφάσεις που ελήφθησαν νωρίτερα, το 2004.»

Μείωση της κοινοτικής αλιευτικής παραγωγής την περίοδο 1995-2002

Το 2002, η Ευρωπαϊκή Ένωση των 25 παρήγαγε 7,6 εκατ. τόνους αλιευτικά προϊόντα, δηλαδή σχεδόν το 5% της παγκόσμιας παραγωγής. Ωστόσο, τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνουν ότι από το 1995 έως και το 2002, η κοινοτική παραγωγή υποχώρησε κατά 17%, ενώ η παγκόσμια σημείωσε άνοδο της τάξης του 17%. Μεταξύ των κρατών μελών, η Δανία (1,47 εκατ. τόνοι) ήταν η μεγαλύτερη χώρα παραγωγός το 2002, ακολουθούμενη από την Ισπανία (1,15 εκατ. τόνοι), τη Γαλλία (0,95 εκατ. τόνοι) και το Ηνωμένο Βασίλειο (0,87 εκατ. τόνοι). Αυτά τα τέσσερα κράτη μέλη αποτέλεσαν σχεδόν το 60% της συνολικής κοινοτικής παραγωγής. Πάντως, κατά την περίοδο 1995-2002 σχεδόν όλα τα κράτη μέλη παρουσίασαν μείωση της παραγωγής τους. Συγκεκριμένα, οι μεγαλύτερες πτώσεις καταγράφηκαν στη Δανία (-570 000 τόνοι, δηλαδή -28%), την Ισπανία (-260 000 τόνοι, δηλαδή -18%), την Πολωνία (-200 000 τόνοι, δηλαδή -44%) και την Ιταλία (-160 000 τόνοι, δηλαδή -26%). Μόνο η Λιθουανία (+ 93.000 τόνοι, δηλαδή + 157%) κατέγραψε σημαντική αύξηση.

Πηγή: Διαδίκτυο, <http://europa.eu.int/>
<http://europa.eu.int/rapid/start/cgi/midday.htm>,
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/newsroom/index_en.htm

**ΤΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ 2007-2013**

Στις ανακοινώσεις που εξέδωσε η Επιτροπή το Φεβρουάριο του 2004 (Η οικοδόμηση του κοινού μας μέλλοντος [COM(2004) 101]) και στις 14 Ιουλίου (Δημοσιονομικές προοπτικές 2007 - 2013 [COM(2004) 487]) καθορίστηκε το πλαίσιο για μια νέα και απλουστευμένη πολιτική και διοικητική διάρθρωση για την εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων ενίσχυσης και συνεργασίας. Κατά συνέπεια, σε αντικατάσταση του υφιστάμενου φάσματος των γεωγραφικών και θεματικών μέσων που αναπτύχθηκαν με την πάροδο του χρόνου για την αντιμετώπιση επιμέρους αναγκών, η Επιτροπή αποφάσισε να προτείνει έξι μέσα, εκ των οποίων τρία έχουν ως στόχο την υλοποίηση συγκεκριμένων πολιτικών και τρία αποσκοπούν στην αναγκαία αντιμετώπιση ειδικών αναγκών.

Γιώργος Μαρκατάτος

Δημοσιεύθηκε [COM(2004) 626 τελικό] ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα μέσα για τη χορήγηση εξωτερικής βοήθειας στο πλαίσιο των μελλοντικών δημοσιονομικών προοπτικών 2007-2013.

Σύντομο ιστορικό

Με τη διεύρυνση ανατέθηκαν στην ΕΕ σημαντικότερες αρμοδιότητες στον τομέα των εξωτερικών δράσεων, αρμοδιότητες οι οποίες αποσκοπούν στην επίτευξη τριών βασικών στόχων:

- A) διασφάλιση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας στις γειτονικές της χώρες ("Η ΕΕ και η πολιτική γειννιάσης που εφαρμόζει")·
- B) δραστηριοποίηση για τη στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης σε διεθνή κλίμακα ("Η ΕΕ ως εταίρος αειφόρου ανάπτυξης")·
- Γ) προώθηση παγκόσμιας πολιτικής διακυβέρνησης και διασφάλιση της στρατηγικής ασφάλειας και της ασφάλειας του πολίτη ("Η ΕΕ ως παγκόσμιος εταίρος").

Για την ανάληψη των εν λόγω ευθυνών, στην ανακοίνωση «Η οικοδόμηση του κοινού μας μέλλοντος-προκλήσεις πολιτικής και δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013», η οποία εκδόθηκε στις 10 Φεβρουαρίου του 2004, τέθηκε ο φιλόδοξος στόχος να αποκτήσει δυνατότερη φωνή η Ένωση, στηριζόμενη σε αποτελεσματικότερα μέσα. Η παρούσα ανακοίνωση αφορά μια νέα εξέλιξη στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή δεν θα επαναλαμβάνεται, αλλά θα καταδεικνύει την προστιθέμενη αξία της παρέμβασης της ΕΕ, θα διευκρινίζει λεπτομερέστερα τις μεθόδους της για την επίτευξη των εν λόγω πολιτικών στόχων και θα προτείνει τα μέσα που θα επιτρέψουν τη στήριξή τους.

Οι Ανάγκες

Με πληθυσμό άνω των 450 εκατ. κατοίκων και το ένα τέταρτο της παγκόσμιας παραγωγής, καθώς και με την ιδιότητα του σημαντικότερου χορηγού βοήθειας και του σημαντικότερου εμπορικού εταίρου 100 χωρών, η Ένωση των 25 - και συντόμως των 27 - μελών θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά τις πολιτικές και οικονομικές επιλογές που καθορίζουν την ευημερία και τη σταθερότητα στην Ευρώπη καθώς και στον υπόλοιπο κόσμο, επιλογές οι οποίες με τη σειρά τους επηρεάζουν την ευημερία και την ασφάλεια των Ευρωπαίων. Εντούτοις, η δυνατότητα αυτή είναι εν μέρει ανεκμετάλλευτη. Υπάρχει λοιπόν μία αναντιστοιχία μεταξύ του οικονομικού και του πολιτικού ειδικού βάρους της ΕΕ.

Το κόστος του μειωμένου ρόλου της Ευρώπης στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, είτε σε πολιτικό είτε σε οικονομικό επίπεδο, είναι πραγματικό και τα καθημερινά παραδείγματα του κόστους αυτού είναι πολυάριθμα.

Ενόψει της προσεχούς περιόδου 2007-2013, η ΕΕ θα πρέπει επομένως να χαράξει μακροπρόθεσμες προοπτικές και να έχει μια γενική κατεύθυνση παρά να αντιδρά στα εκάστοτε γεγονότα. Εάν η Ένωση επιθυμεί να έχει περισσότερο βαρύνοντα λόγο στη διεθνή σκηνή, θα πρέπει να εκφράζεται με μια φωνή και να προωθεί μια αληθινά κοινή στρατηγική. Θα έπρεπε να ενισχύσει την ικανότητά της να καταστήσει αποτελεσματικότερη την παγκόσμια διακυβέρνηση και να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και την πολιτική σταθερότητα μέσω των πολιτικών της σε πολυμερή και διμερή βάση. Η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει την ικανότητά της για χάραξη ουσιαστικών εξωτερικών πολιτικών, παρακάμπτοντας τη διαίρεση σε πυλώνες, που υπονομεύει τη συνεκτικότητα της δράσης της· πρέπει επίσης να διασφαλίσει ότι, από τη στιγμή που θα εγκριθούν οι εν λόγω πολιτικές, θα υποστηρίζονται με όλους τους πόρους των κοινοτικών και εθνικών μέσων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Υπάρχει σαφής απαίτηση των πολιτών για περισσότερη παρουσία της Ευρώπης στη διεθνή σκηνή, ακόμα και σε τομείς στους οποίους επί του παρόντος δεν έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα οι κοινοτικές πολιτικές. Σύμφωνα με δημοσκοπήσεις, οι περισσότεροι πολίτες πιστεύουν ότι, για την ανάληψη εξωτερικών δράσεων, το ευρωπαϊκό επίπεδο είναι το πλέον κατάλληλο και μάλιστα με μεγάλη διαφορά σε σχέση με την αντιμετώπιση σε εθνική κλίμακα. Τα δύο τρίτα των ευρωπαίων πολιτών υποστηρίζουν μια κοινή εξωτερική πολιτική και τα τρία τέταρτα μια κοινή πολιτική άμυνας. Προσδοκούν από την ΕΕ να προωθεί συχνότερα στη διεθνή σκηνή τα κοινά τους συμφέροντα και αξίες και στο πλαίσιο αυτό να διασφαλίζει η ΕΕ μια γενική κατεύθυνση για τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις και να επηρεάζει την εξέλιξη της παγκοσμιοποίησης. Η εμπειρία της ΕΕ σε θέματα ολοκλήρωσης την ωθεί περισσότερο να ενθαρρύνει τη δημιουργία ενός πολυμερούς θεσμικού πλαισίου και τη θέσπιση κανόνων, παρά στην μονομερή δράση. Η ΕΕ πρέπει επίσης να διασφαλίζει αυξημένη συνεκτικότητα των εσωτερικών επιλογών της από άποψη επίδρασής τους στον υπόλοιπο κόσμο και να ενισχύει τον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να παραμείνει επικεντρωμένη στα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Σε ένα κόσμο που χαρακτηρίζεται ως ανοικτός και ασταθής, οι πολίτες εκτίθενται επίσης όλο και περισσότερο σε κινδύνους όπως συγκρούσεις, φυσικές καταστροφές και πανδημίες. Χωρίς εσωτερικά σύνορα, η ΕΕ είναι ευάλωτη στους εν λόγω κινδύνους και απειλές, Επομένως θα πρέπει να αναλάβει τις δέουσες εξωτερικές δράσεις και να υποστηρίξει αποτελεσματικά τις διεθνείς προσπάθειες που δεν αφορούν μόνο την φυσική ασφάλεια των πληθυσμών και το δυναμικό ανάπτυξής τους, αλλά και τη γενική ασφάλεια και σταθερότητα.

Όπως επεξηγείται κατωτέρω, μια συνεκτική προσέγγιση στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων θα αυξήσει την επιρροή της ΕΕ σαφώς πέραν των στόχων που θα μπορούσαν να επιτύχουν χωριστά τα κράτη μέλη, ακόμα και αν κατέβαλαν παράλληλες προσπάθειες.

Το Συγκριτικό Πλεονέκτημα των Δαπανών της ΕΕ

Η σαφής προστιθέμενη αξία από την οποία επωφελείται η ΕΕ είναι θεμελιώδης για την υλοποίηση των προαναφερθέντων στρατηγικών στόχων. Ωστόσο, η εν λόγω προστιθέμενη αξία μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω.

Παρά το γεγονός ότι η Κοινότητα περιόριζε άλλοτε τις παρεμβάσεις της σε προγράμματα αφιερωμένα μόνο σε αναπτυξιακά ζητήματα, έχει έκτοτε συνάψει πλήρεις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με τις περισσότερες χώρες του κόσμου και αντιμετωπίζει πλέον πολύπλοκες καταστάσεις. Κατά τον τρόπο αυτόν, η Κοινότητα ανέπτυξε φιλόδοξα προγράμματα που καλύπτουν πολλούς τομείς και της παρέχουν τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται σε ολόκληρο το φάσμα των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι τρίτες χώρες, από τη θεσμική ανάπτυξη μέχρι την εμφάνιση ενός αποτελεσματικού ιδιωτικού τομέα. Τα προγράμματα δαπανών δεν καλύπτουν και δεν μπορούν να καλύψουν όλα τα ζητήματα. Αποτελούν έναν κατάλληλο συνδυασμό μέσων οικονομικής πολιτικής, ο οποίος καθορίζεται για κάθε συγκεκριμένη χώρα εταίρο. Για τους λόγους που εκτίθενται λεπτομερώς κατωτέρω, κάθε ευρώ που δαπανάται σε κοινοτική κλίμακα έχει μεγαλύτερο αποτέλεσμα μόχλευσης και επομένως μεγαλύτερο αντίκτυπο σε σχέση με την ισοδύναμη δαπάνη σε εθνική κλίμακα.

- Η αποτελεσματικότητα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ: Δράση στο κατάλληλο επίπεδο

Η παρέμβαση της ΕΕ μπορεί καταρχήν να αιτιολογηθεί απλώς διότι αποτελεί το μόνο αποτελεσματικό μέσο για την ενδεδειγμένη επίτευξη του στόχου μας. Η προστιθέμενη αξία προέρχεται από το γεγονός ότι η Κοινότητα αντιπροσωπεύει απλώς το κατάλληλο επίπεδο δράσης. Το γεγονός μόνο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σημαίνει ότι από τα πλεονεκτήματα που αντλεί ένα κράτος μέλος από τις εξωτερικές παρεμβάσεις του, επωφελούνται επίσης και τα λοιπά κράτη μέλη. Εντούτοις, οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο δεν μπορούν εύκολα να ενσωματώσουν τα «ευρωπαϊκά» αυτά αποτελέσματα και ως εκ τούτου ενδέχεται τελικά να εμφανίζονται κατώτερα των προσδοκιών, γεγονός που αιτιολογεί σαφώς μια παρέμβαση σε κοινοτική κλίμακα.

Η διεύρυνση αποτελεί σαφές παράδειγμα ενός τομέα στον οποίο οι δράσεις σε κοινοτικό επίπεδο είναι η μόνη επιλογή: η παρέμβαση επικεντρώνεται στην βοήθεια των υποψηφίων χωρών έτσι ώστε να πληρούν τα κριτήρια ένταξης και να προετοιμαστούν για τη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων. Είναι σαφής η ανάγκη παρέμβασης σε επίπεδο ΕΕ, ακόμα και αν προσβλέπει στην εμπειρία κρατών μελών κατά τη διαδικασία (για παράδειγμα με αδελφοποίηση). Επίσης, οι στόχοι της πολιτικής γειννίας δύνανται να επιτευχθούν μόνο με την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ: η ασφάλεια και η μετανάστευση αποτελούν άλλα παραδείγματα στα οποία τα μέτρα βελτιστοποιούνται εφόσον εφαρμόζονται σε επίπεδο ΕΕ. Το ίδιο μπορεί να ισχύει και για την τυποποίηση και την καθιέρωση προτύπων, καθώς και για την προβολή εσωτερικών πολιτικών εκτός της Ένωσης (βιοποικιλότητα, αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη, εταιρική διακυβέρνηση...)

Η προστιθέμενη αξία των κοινοτικών δαπανών προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι στο πλαίσιο των σχέσεων με τις τρίτες χώρες η Κοινότητα ελέγχει μόνη όλα τα επιχειρησιακά ζητήματα συγχρόνως. Κατά συνέπεια, η Κοινότητα μπορεί να διασφαλίσει τη συνεκτικότητα και συνέργεια μεταξύ των βασικών μέσων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων: του πολιτικού διαλόγου, του εμπορίου, της χορήγησης ενίσχυσης, της οικονομικής συνεργασίας, της εξωτερικής προβολής των εσωτερικών πολιτικών. Οι διμερείς σχέσεις των κρατών μελών (για παράδειγμα στον πολιτικό τομέα) με μια συγκεκριμένη τρίτη χώρα ή ακόμα και περιοχή, μπορούν βεβαίως να είναι παλαιότερες και στενότερες, το πλήρες όμως οπλοστάσιο των μέσων διατίθεται μόνο σε κοινοτική κλίμακα. Ως εκ τούτου, οι κοινοτικές δαπάνες, σε συνδυασμό με άλλα διαθέσιμα μέσα, έχουν έναν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα μεγαλύτερο από τις εθνικές ή ακόμα και τις πολυμερείς δαπάνες που περιορίζονται από το γεγονός ότι είναι αδύνατη η πλήρης εκμετάλλευση της συμπληρωματικότητας μεταξύ της εν λόγω δαπάνης και άλλων πολιτικών.

- Η αποτελεσματικότητα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ: κοινή αξιοποίηση των πόρων

Η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων της ΕΕ είναι άμεσα συνδεδεμένη με την επιρροή και την προβολή που προκύπτουν από το οικονομικό βάρος της Κοινότητας, καθώς και από την κρίσιμη χρηματοδοτική μάζα και τις σημαντικές οικονομίες κλίμακας που συνεπάγεται.

- Η καταλυτική επίδραση της δράσης της ΕΕ: κοινή αξιοποίηση των εμπειριών

Η Κοινότητα συνεργάζεται με τις περισσότερες χώρες στον κόσμο. Τούτο επιτρέπει στα κράτη μέλη να συμμετέχουν αποτελεσματικά, μολονότι έμμεσα, σε δράσεις που υλοποιούνται σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες σε μεταβατικό στάδιο. Η εμπειρία της στον τομέα της περιφερειακής ολοκλήρωσης παρέχει στην Κοινότητα σαφές πλεονέκτημα στις σχέσεις της με τις λοιπές περιφερειακές οντότητες, καθώς και όταν πρόκειται για την προώθηση περιφερειακών διαδικασιών, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των περιφερειακών οντοτήτων της Αφρικής και της Mercosur.

Η κοινοτική προστιθέμενη αξία προκύπτει επίσης από τις μεθόδους της Κοινότητας και από τον αυξημένο συντονισμό και συνεκτικότητα που διασφαλίζει η ΕΕ, η οποία κατά τον τρόπο αυτό δρα ως καταλύτης των προσπαθειών που καταβάλλουν μεμονωμένα τα κράτη μέλη.

Η κοινοτική προστιθέμενη αξία πηγάζει επίσης από τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους, ιδίως την αποσύνδεση της ενίσχυσης, την τομεακή και δημοσιονομική στήριξη, με αποτέλεσμα την προώθηση της συμμετοχής της ενδιαφερόμενης χώρας, καθιστώντας αποτελεσματικά τα εθνικά δημοσιονομικά συστήματα, παρέχοντας τη δυνατότητα στα εθνικά συστήματα σχεδιασμού να αποκτήσουν τη βέλτιστη ισορροπία μεταξύ των περιοδικών και κεφαλαιουχικών δαπανών, διασφαλίζοντας τον συντονισμό των χορηγιών στο πλαίσιο των εθνικών προτεραιοτήτων και χρονοδιαγραμμάτων και ωθώντας τις κυβερνήσεις να υιοθετήσουν μια μέθοδο που θα εστιάζει περισσότερο στα αποτελέσματα. Η Επιτροπή έχει επίσης διαδραματίσει πρωτοπόρο ρόλο καθιερώνοντας μια προσέγγιση της ανάπτυξης που επικεντρώνεται πραγματικά στα αποτελέσματα, συνδέοντας άμεσα το μέγεθος της ενίσχυσης με τα επιτεύγματα των χωρών όσον αφορά τους εθνικούς στόχους τους για τη μείωση της φτώχειας.

- Εκμεταλλεύσιμα αποθέματα προστιθέμενης αξίας

Η προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης σε σύγκριση με εκείνη που μπορούν να επιτύχουν τα κράτη μέλη χωριστά ή ενεργώντας παράλληλα, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει φθάσει στο μέγιστο του δυναμικού της. Η Ένωση μπορεί να ενισχύσει την επιρροή της μέσω της βελτιωμένης συνεκτικότητας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, εφόσον οι προσπάθειες που καταβάλλονται για εσωτερικές συζητήσεις προσανατολίστουν σε εξωτερικές δράσεις.

Η μεταρρύθμιση του στρατηγικού σχεδιασμού, η δημιουργία του γραφείου EuropeAid και η αποκέντρωση της διαχείρισης των σχεδίων έχουν ήδη επιτρέψει την αποτελεσματικότερη επικέντρωση των προγραμμάτων στις τοπικές ανάγκες και τον βελτιωμένο συντονισμό με τους λοιπούς χορηγούς, καθώς και την επιτάχυνση της προγραμματισμένης υλοποίησης (μείωση των προθεσμιών κατά ένα έτος κατά μέσο όρο). Η ΕΕ έχει επίσης επικεντρώσει τη δράση της σε τομείς στους οποίους η προστιθέμενη αξία είναι μεγαλύτερη: το εμπόριο και την ανάπτυξη, την περιφερειακή ολοκλήρωση, την μακροοικονομική στήριξη, τις υποδομές, τη διακυβέρνηση και δυσχερείς εταιρικές σχέσεις. Εντούτοις, παραμένουν ανεκμετάλλευτα αποθέματα προστιθέμενης αξίας, ιδίως όσον αφορά τη βελτίωση των ενεργειών διαχείρισης κρίσεων (εφόσον η παραδοσιακή βοήθεια εμποδίζεται), την ενίσχυση της συνεκτικότητας των εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ και την αύξηση του βαθμού συμπληρωματικότητας μεταξύ των εν λόγω πολιτικών και εκείνων των κρατών μελών.

Καθίσταται όλο και περισσότερο προφανές το γεγονός ότι απαιτείται σύγκλιση μεταξύ των εσωτερικών πολιτικών στόχων της ΕΕ, όπως είναι η αειφόρος ανάπτυξη ή η ασφάλεια, και των πολιτικών στόχων της Ένωσης στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, όπως είναι η αειφόρος ανάπτυξη και η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.

Η Ανάγκη για Μεγαλύτερη Αποτελεσματικότητα

Όπως ήδη αναφέρθηκε, με τις προτάσεις που υποβάλλονται στο παρόν έγγραφο απλουστεύονται ριζικά τα υφιστάμενα μέσα στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων (RELEX). Η κοινοτική συνδρομή και συνεργασία παρέχεται επί του παρόντος με ένα φάσμα περιφερειακών μέσων, για παράδειγμα, CARDS, TACIS, MEDA, κ.λπ. και μέσω των ρυθμίσεων που θεσπίζονται για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ETA) στη συμφωνία του Κοτονού, στο οποίο θα πρέπει να προστεθεί σημαντικός αριθμός θεματικών μέσων (για παράδειγμα η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα).

Ως παράδειγμα της πολυπλοκότητας του υφιστάμενου πλαισίου αναφέρεται ότι η συνεργασία και η παροχή συνδρομής στην Νότια Μεσόγειο και την Εγγύς και Μέση Ανατολή διέπονται επί του παρόντος από έντεκα διαφορετικούς κανονισμούς. Η κατάσταση είναι ανάλογη για την περιφέρεια Tacis καθώς και για τις περιφέρειες της Ασίας/Λατινικής Αμερικής. Η προενταξιακή βοήθεια υλοποιείται με τρία χωριστά μέσα που διέπονται από χωριστούς κανονισμούς του Συμβουλίου και έναν κανονισμό συντονισμού.

Όλοι οι εν λόγω κανονισμοί παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές από άποψη επιτροπολογίας και προγραμματισμού. Η αποτελεσματική και συντονισμένη διαχείριση των κοινοτικών προγραμμάτων με βάση το εν λόγω μικτό και σύνθετο φάσμα μέσων, καθίσταται όλο και περισσότερο δυσχερής.

- Μέσα με πολιτικό προσανατολισμό

Όπως προβλέπεται στις ανακοινώσεις της 10ης Φεβρουαρίου και της 14ης Ιουλίου, η Επιτροπή προτείνει επομένως μία δραστική απλούστευση των μέσων, λόγω της αναγκαιότητας να διευκολυνθεί η συνεκτικότητα και η συνέπεια των εξωτερικών δράσεων και να επιτευχθούν περισσότερα και καλύτερα αποτελέσματα με τους διαθέσιμους πόρους, τηρώντας παράλληλα τις ακόλουθες αρχές:

- Διασφάλιση μιας συνολικής συνεκτικής πολιτικής: Ο κατάλληλος συνδυασμός πολιτικών και η εξισορρόπηση μεταξύ των αναγκών που απαιτούν βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση και των μακροπρόθεσμων στρατηγικών θα διασφαλισθεί μέσω των εγγράφων στρατηγικής χώρας (ΕΣΧ) και των περιφερειακών εγγράφων στρατηγικής (ΠΕΣ), καθώς και με ενταξιακές και θεματικές στρατηγικές. Με την προϋπόθεση τακτικών επανεξετάσεων και τη χρησιμοποίηση ενός κατάλληλου συνδυασμού των νέων προτεινόμενων μέσων, θα διασφαλιστεί η απαραίτητη συνεκτικότητα στην προσέγγιση.

- Απλούστευση της διάρθρωσης και των διαδικασιών: Τα κονδύλια του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες (τα χρηματοδοτικά μέσα και οι νομικές τους βάσεις) θα αναδιοργανωθούν έτσι ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους, ιδίως όσον αφορά τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και τις κρίσεις, και προκειμένου να ανταποκρίνονται ικανοποιητικότερα σε νέες πρωτοβουλίες όπως είναι το Παγκόσμιο Ταμείο για την Καταπολέμηση του HIV/AIDS, της Φυματίωσης και της Ελονοσίας, ή η Πρωτοβουλία υπέρ των Υπερχρεωμένων Φτωχών Χωρών.

- Επικέντρωση της κατανομής των πόρων στα αποτελέσματα: Υπάρχει ευρεία συναίνεση ως προς την ανάγκη διάθεσης πόρων σύμφωνα με τα αναμενόμενα και τα πραγματικά αποτελέσματα. Η διαδικασία των ΕΣΧ και των ΠΕΣ, εφόσον ενισχύεται με αυξημένες ικανότητες ανάλυσης, θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τους αρχικούς στόχους και τα πραγματικά επιτεύγματα.

- Βελτίωση του διαλόγου και συντονισμός με άλλους χορηγούς και θεσμικούς φορείς: Κατ' αρχήν, με τα λοιπά θεσμικά όργανα της ΕΕ, αλλά και με τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς του Bretton Woods.

- Βελτίωση του διαλόγου με τις τρίτες χώρες: Όλες οι χώρες θα καλύπτονται από το νέο και απλουστευμένο σύνολο στοχοθετημένων μέσων, που θα είναι περισσότερο κατανοητό και εύληπτο.

Για την περαιτέρω βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητας της κοινοτικής βοήθειας την οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή, τα νέα μέσα και η κατανομή των κονδυλίων θα κατευθύνονται με βάση την αυξημένη προσοχή στις ανάγκες και στα κριτήρια επίδοσης. Η ενσωμάτωση της βοήθειας του πρώην ΕΤΑ στον προϋπολογισμό θα διευκολύνει τη γόνιμη αλληλεπίδραση, με στόχο τη βέλτιστη αξιοποίηση των μέχρι σήμερα δύο χωριστών συστημάτων. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει εξάλλου να διασφαλίσει ότι το νέο πλαίσιο που διέπει τον προγραμματισμό και την παροχή της βοήθειας θα της παράσχει τη δυνατότητα να ενεργεί αποτελεσματικά.

- Μετάβαση σε έξι μόνο μέσα, εκ των οποίων τα τέσσερα είναι νέα

Το πλαίσιο που καθορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση περιορίζει δραστικά τις περιπλοκές και ασυνέπειες που υπήρχαν προγενέστερα και προτείνει τρία νέα βασικά μέσα που θα αντιστοιχούν στις τρεις βασικές πολιτικές στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, δηλαδή την προενταξιακή πολιτική, την πολιτική της Ένωσης έναντι των γειτονικών χωρών και την πολιτική της Ένωσης για τη στήριξη της οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης με τις λοιπές χώρες.

Τα εν λόγω τρία βασικά μέσα συμπληρώνονται στη συνέχεια με τρία ειδικά μέσα, εκ των οποίων το ένα είναι νέο για την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών και ειδικότερα την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων.

Οι τρεις βασικές πολιτικές / μέσα:

Προενταξιακή πολιτική

Η πολιτική αυτή καλύπτει τις υποψήφιες χώρες (την Τουρκία και την Κροατία) και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες (τα Δυτικά Βαλκάνια) και καθορίζεται από το πλαίσιο της ένταξης και της προενταξιακής περιόδου και συγκεκριμένα από τα έγγραφα στρατηγικής, τις τακτικές εκθέσεις, τις ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις, τις εταιρικές σχέσεις για την προσχώρηση και τις διαπραγματεύσεις.

Το μέσο προενταξιακής βοήθειας θα αντικαταστήσει ένα φάσμα υφιστάμενων μέσων (PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS, κ.λπ.) και θα αφορά τη θεσμική ανάπτυξη, την περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία, την περιφερειακή ανάπτυξη, την αγροτική ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων, ενώ θα καλύπτει την ανάγκη ευέλικτης προσέγγισης έτσι ώστε να ληφθούν ταχέως υπόψη νέες προτεραιότητες.

Οι δικαιούχες χώρες θα υποδιαιρεθούν σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με το καθεστώς είτε της υποψήφιας χώρας είτε της δυνάμει υποψήφιας χώρας (όπως αναγνωρίστηκαν από το Συμβούλιο). Οι δυνάμει υποψήφιες χώρες θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν συνδρομή σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό CARDS: Θεσμική ανάπτυξη και εκδημοκρατισμός, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία και κάποια ευθυγράμμιση με το κοινοτικό κεκτημένο, ιδίως εφόσον πρόκειται για το κοινό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της υποψήφιας χώρας. Οι υποψήφιες χώρες θα λαμβάνουν το ίδιο είδος συνδρομής, θα λαμβάνουν όμως επιπλέον ενίσχυση που θα τις βοηθήσει:

- να εκπληρώσουν τα πολιτικά, οικονομικά και όλα τα σχετικά με το κεκτημένο κριτήρια που αφορούν την ένταξη (τα κριτήρια ένταξης) και να αναπτύξουν διοικητική και δικαστική ικανότητα για την εφαρμογή του κεκτημένου·

- να προετοιμαστούν για την υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ (κοινοτικά ταμεία) μετά την προσχώρηση, δημιουργώντας τις απαραίτητες δομές και συστήματα και χρηματοδοτώντας έργα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ιστορία και την κατάσταση που επικρατεί στα Βαλκάνια, θα δοθεί έμφαση ειδικότερα, στο πλαίσιο των εν λόγω γενικών στόχων, στη σταθεροποίηση, την περιφερειακή συνεργασία, τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και την οικονομική ανάπτυξη.

Ο όμιλος της ΕΤΕπ θα στηρίξει πλήρως τους ίδιους στόχους, ιδίως χάρη στη συγχρηματοδότηση περιφερειακών προγραμμάτων και άλλων μορφών συγχρηματοδότησης ή ειδικών εντολών.

Το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης

Το μέσο αυτό καλύπτει τις χώρες τις οποίες αφορά η ευρωπαϊκή πολιτική γειννίασης, δηλαδή τις χώρες της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου (χώρες MEDA), τα δυτικά νέα ανεξάρτητα κράτη και τις χώρες του Νοτίου Καυκάσου. Το μέσο αυτό θα στηρίζει επίσης τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις μας με τη Ρωσία.

Το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ΕΜΓΕΣ) έχει δύο βασικούς στόχους:

- την προώθηση μιας προοδευτικής οικονομικής ολοκλήρωσης και την εμβάθυνση της πολιτικής συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των χωρών-εταίρων
- την αντιμετώπιση ειδικών ευκαιριών και προκλήσεων που ανακύπτουν λόγω της γεωγραφικής γειννίας της Ένωσης με τους γείτονές της.

Το ΕΜΓΕΣ θα συμβάλει στην αύξηση του βαθμού συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των γειτόνων της, στους τομείς της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού και της ασφάλειας. Θα αποτελέσει ένα πλήρες μέσο, που θα αντικαθιστά το MEDA και το Tacis καθώς και άλλα υφιστάμενα μέσα, όπως την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΠΔΑΔ). Το ΕΜΓΕΣ θα είναι ένα μέσο «με πολιτικό προσανατολισμό», το οποίο θα λειτουργεί στο πλαίσιο των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των γειτονικών χωρών. Θα επικεντρώνεται ιδίως στην στήριξη της υλοποίησης των σχεδίων δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειννίας (ΕΠΓ). Το πεδίο εφαρμογής του θα υπερβαίνει την προώθηση στόχων, όπως της αειφόρου ανάπτυξης ή της καταπολέμησης της φτώχειας και θα περιλαμβάνει για παράδειγμα τη χορήγηση σημαντικής στήριξης σε μέτρα που οδηγούν σε προοδευτική συμμετοχή στην εσωτερική αγορά της ΕΕ. Η σύγκλιση των νομοθεσιών, η κανονιστική σύγκλιση και η θεσμική ανάπτυξη θα ενισχυθούν με μηχανισμούς όπως είναι η ανταλλαγή εμπειριών, οι μακροπρόθεσμες αδελφοποιήσεις με κράτη μέλη ή η συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα και φορείς.

Ένα ειδικό και καινοτόμο στοιχείο είναι εκείνο της διασυνοριακής συνεργασίας. Το ΕΜΓΕΣ θα χρηματοδοτήσει "κοινά προγράμματα" που θα συνδέουν περιφέρειες των κρατών μελών με όμορες χώρες εταίρους. Το μέσο αυτό θα απλουστεύσει ριζικά τις διαδικασίες και θα επιτρέψει την ουσιαστική βελτίωση της αποτελεσματικότητας. Θα υιοθετεί μια προσέγγιση του τύπου «διαρθρωτικά ταμεία», βασισμένη στον πολυετή προγραμματισμό, την εταιρική σχέση και την συγχρηματοδότηση. Η διασυνοριακή συνεργασία στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ θα κατευθύνεται με κοινή μεθοδολογία είτε μέσω του ΠΜ ή του ΕΜΓΕΣ, ανάλογα με τη γειτονική χώρα. Οι συνιστώσες διασυνοριακής συνεργασίας, τις οποίες περιλαμβάνουν το ΕΜΓΕΣ και το ΠΜ, για ενέργειες στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, θα συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Η ΕΤΕπ θα εντείνει την στήριξή της στους προαναφερθέντες στόχους, στους τομείς των αρμοδιοτήτων της, ιδίως χάρη στην επόμενη γενιά των εξωτερικών εντολών της, διασφαλίζοντας το βέλτιστο συνδυασμό των ιδίων πόρων της και των δημοσιονομικών κονδυλίων, με ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών μέσων.

Η πολιτική αναπτυξιακής και οικονομικής συνεργασίας με άλλες χώρες

Η πολιτική αυτή καλύπτει ιδίως όλες τις χώρες, τα εδάφη και τις περιφέρειες που δεν είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης στο πλαίσιο είτε του Μέσου Προενταξιακής Βοήθειας, είτε του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης. Σκοπός της κοινοτικής πολιτικής για την ανάπτυξη και την οικονομική συνεργασία είναι η στήριξη της συνεργασίας για την ανάπτυξη, της οικονομικής συνεργασίας, της χρηματοδοτικής συνεργασίας, της επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας, καθώς και οποιωνδήποτε άλλων μορφών συνεργασίας με τις χώρες και περιφέρειες-εταίρους, έτσι ώστε να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να επιτύχουν τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας και κατά τον τρόπο αυτόν να περιορίσουν τη φτώχεια. Η συνεργασία αυτή υλοποιείται στο πλαίσιο των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και σύμφωνα με τα άρθρα 179 και 181 Α της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το μέσο συνεργασίας για την ανάπτυξη και οικονομικής συνεργασίας θα αποτελέσει το κύριο μέσο για την στήριξη των αναπτυσσομένων χωρών στις προσπάθειές τους να επιτύχουν τους εν λόγω στόχους. Το μέσο συνεργασίας για την ανάπτυξη και οικονομικής συνεργασίας είναι πλήρες και καλύπτει τη συνεργασία με τις χώρες και περιφέρειες-εταίρους, καθώς και όλες τις οριζόντιες και θεματικές πρωτοβουλίες που απασκοπούν στην ενίσχυση των χωρών εταίρων, στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 177 έως 181 Α της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στην εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας. Θα περιλαμβάνει το διάδοχο του ενάτου ΕΤΑ. Η εν λόγω ενσωμάτωση στον προϋπολογισμό θα διευκολύνει τη γόνιμη αλληλεπίδραση και θα επιτρέψει τη βελτιστοποίηση των δυο συστημάτων.

Τα εν λόγω τρία κύρια μέσα έχουν πολιτικό προσανατολισμό και συνεπώς έχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στο γεωγραφικό χώρο και κάλυψη. Συμπληρώνονται από τρία μέσα/προγράμματα που απασκοπούν στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων κρίσεων.

Τα μέσα αντιμετώπισης συγκεκριμένων κρίσεων

Το μέσο σταθερότητας

Πρόκειται για ένα νέο μέσο που έχει ως στόχο την ενδεδειγμένη αντιμετώπιση της αστάθειας και των κρίσεων καθώς και των μακροπρόθεσμων προβλημάτων που συνδέονται με την σταθερότητα ή την ασφάλεια. Το μέσο αυτό θα είναι συμπληρωματικό σε σχέση με το Προενταξιακό Μέσο (ΠΜ), το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ΕΜΓΕΣ), καθώς και το Μέσο Συνεργασίας για την Ανάπτυξη και Οικονομικής Συνεργασίας (ΜΣΑΟΣ) και θα παράσχει συνδρομή με σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υλοποίηση των πολιτικών που ενισχύονται από τα προαναφερθέντα τρία μέσα (ΠΜ, ΕΜΓΕΣ και ΜΣΑΟΣ).

Ειδικότερα, το μέσο σταθερότητας θα παράσχει στην Κοινότητα τη δυνατότητα:

- να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά, άμεσα και ολοκληρωμένα καταστάσεις κρίσης και αστάθειας σε τρίτες χώρες, στο πλαίσιο ενός και μοναδικού νομικού μέσου, έως ότου καταστεί δυνατόν να επαναληφθεί η συνήθης συνεργασία στο πλαίσιο των γενικών μέσων συνεργασίας και συνδρομής. Θα βασιστεί στην προστιθέμενη αξία την οποία απέδειξε ο μηχανισμός ταχείας αντίδρασης, καθώς και στις διατάξεις που προβλέπονται ήδη σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, από ορισμένα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων·

- να αντιμετωπίσει παγκόσμια και περιφερειακά διασυνοριακά προβλήματα που παρουσιάζουν πτυχές που συνδέονται με την ασφάλεια ή τη σταθερότητα και που ανακύπτουν σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων ζητημάτων όπως είναι η πυρηνική ασφάλεια και η μη διάδοση πυρηνικών, καθώς και η καταπολέμηση της εμπορίας προσώπων, του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας και των σημαντικών και απρόβλεπτων κινδύνων για τη δημόσια υγεία·

- να αντιδρά ταχέως μπροστά σε επείγουσες πολιτικές προκλήσεις με τις οποίες θα έρθει μελλοντικά αντιμέτωπη η Ένωση, με τη διαχείριση μέτρων που δεν προβλέπονται από τα τρία μέσα πολιτικής, έως ότου να καταστεί δυνατό να ενσωματωθούν επαρκώς στο πλαίσιο πολιτικής άλλων μέσων.

Το μέσο σταθερότητας εντάσσεται σαφώς στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα. Εντούτοις, σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για αποτελεσματικό επιχειρησιακό συντονισμό μεταξύ των κοινοτικών δράσεων και των μέτρων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Το μέσο ανθρωπιστικής βοήθειας και η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή

Τα δύο αυτά μέσα θα παραμείνουν αμετάβλητα, με εξαίρεση το γεγονός ότι το σύνολο της επισιτιστικής βοήθειας ανθρωπιστικού χαρακτήρα θα ενταχθεί στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής βοήθειας αντί να ρυθμίζεται με χωριστό κανονισμό. Όσον αφορά την ανθρωπιστική βοήθεια, θεωρείται ότι το πεδίο εφαρμογής της και οι στόχοι της είναι ήδη επαρκώς καθορισμένοι και ότι λειτουργεί ικανοποιητικά από άποψη παροχής υπηρεσιών και αποτελεσματικότητας. Επιπλέον, από τη δημιουργία της το 1990, η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή αποδείχθηκε ένα αποτελεσματικό μέσο οικονομικής σταθεροποίησης και ένας μοχλός διαρθρωτικής μεταρρύθμισης για τις δικαιούχες χώρες. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται τροποποίηση.

- Εξωτερικές πτυχές εσωτερικών πολιτικών

Όπως ήδη διαπιστώθηκε ανωτέρω, η προβολή εσωτερικών πολιτικών έκτός της Ένωσης παρέχει μια σημαντική προστιθέμενη αξία στις δράσεις που υλοποιούνται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, για την αποτελεσματική προβολή των εν λόγω πολιτικών είναι απαραίτητο να συνδυάζεται η ανάγκη μιας πολιτικής συνοχής και μιας θεματικής προβολής για τις σχετικές εσωτερικές πολιτικές (ιδίως την εκπαίδευση, το περιβάλλον, τη μετανάστευση και τη χορήγηση ασύλου, τα τελωνεία και τη φορολογία και τα δίκτυα), με την ανάγκη γενικής συνεκτικότητας στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων (όπως καθορίζεται στα έγγραφα στρατηγικής ανά χώρα ή περιοχή ή στα έγγραφα πλαισίου προενταξιακής πολιτικής).

Γενικά

Λαμβανόμενης υπόψη της απόλυτης αυτής ανάγκης, τα τρία γενικά μέσα πολιτικού χαρακτήρα που καθορίζονται ανωτέρω θα καλύψουν όλους τους τομείς πολιτικής, είτε ως συγκεκριμένη θεματική προσέγγιση, είτε στο πλαίσιο του κατάλληλου φάσματος μέτρων πολιτικής που έχουν θεσπισθεί για μια συγκεκριμένη τρίτη χώρα ή περιφέρεια, κατά την προετοιμασία και την έγκριση εγγράφων και προγραμμάτων στρατηγικής ανά χώρα/περιφέρεια, ή ευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων και εταιρικών σχέσεων προσχώρησης. Συνεπώς, δεν υπάρχει συστηματικά ανάγκη χωριστών νομικών μέσων ή κανονισμών για την αντιμετώπιση εξωτερικών πτυχών των εσωτερικών πολιτικών.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο των σχετικών μέσων και κανονισμών, έχουν προβλεφθεί κατάλληλες και πλήρεις διατάξεις προκειμένου να διασφαλιστεί η δέουσα κάλυψη των εξωτερικών πτυχών των εσωτερικών πολιτικών. Τούτο, παρέχει τη δυνατότητα να καλυφθούν από τα τέσσερα νέα μέσα τα μέτρα για την στήριξη τομέων πολιτικής όπως του περιβάλλοντος, της εκπαίδευσης, των μεταφορών, καθώς και των τελωνείων και της φορολογίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η επίτευξη ενός συγκεκριμένου στόχου πολιτικής θα απαιτήσει να μην προγραμματίζονται τα κονδύλια σε γεωγραφική βάση, δεδομένου ότι εξυπηρετούν πολυμερείς σκοπούς, όπως για παράδειγμα, την παροχή δυνατότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση να προωθήσει τους περιβαλλοντικούς στόχους της σε πολυμερές πλαίσιο, ανεξάρτητα από τις προτεραιότητες των διαφόρων δικαιούχων.

Η Επιτροπή θα ξεκινήσει διάλογο με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να διασφαλίσει αφενός την συνεκτικότητα και την συνέπεια των στόχων των εν λόγω πολιτικών και μέσων με τη γενική κατεύθυνση και ώθηση που δίδει η πολιτική της Ένωσης, και αφετέρου την ελαχιστοποίηση των αλληλοεπικαλύψεων και των αποκλίσεων μεταξύ θεματικών και γεωγραφικών μέσων. Όπως διευκρινίζεται στις προηγούμενες ανακοινώσεις, η πολιτική πρέπει να οδηγεί τα μέσα κατά τρόπο που να διασφαλίζεται γενική συνεκτικότητα.

Επιπλέον, το νέο πλαίσιο θα παράσχει τη δυνατότητα να καταστούν αποτελεσματικότερες οι διαδικασίες χρηματοδότησης, διασφαλίζοντας μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας και προβλεψιμότητας και επομένως μειώνοντας τις καθυστερήσεις μεταξύ της λήψης των πολιτικών αποφάσεων και της υλοποίησής τους.

Προκειμένου λοιπόν να εφαρμοσθούν τα μέτρα αυτά, η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να εγκρίνουν τους προτεινόμενους κανονισμούς για το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης και το Μέσο Συνεργασίας για την Ανάπτυξη και Οικονομικής Συνεργασίας, ενώ παράλληλα το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Προενταξιακό Μέσο και το Μέσο Σταθερότητας.

ΘΕΣΠΙΣΗ ΜΕΣΟΥ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ (IPA)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βασιζόμενη στην ανακοίνωση [COM(2004) 626 τελικό] δημοσίευσε το ακόλουθο σχέδιο κανονισμού (κανονισμός-πλαίσιο), ο οποίος θεσπίζει ένα ενοποιημένο μέσο για την προενταξιακή βοήθεια. Ο κανονισμός αυτός, θα αντικαταστήσει όχι μόνον τον κανονισμό Phare αλλά επίσης -μεταξύ άλλων- τους κανονισμούς SAPARD, ISPA, Phare CBC και τους συντονιστικούς κανονισμούς καθώς και τους κανονισμούς για την Τουρκία και τον κανονισμό CARDS. Θα ενισχυθεί δε από την ουσιαστική εφαρμογή κανόνων, ορίζοντας πιο στενά τους τομείς δραστηριότητας που έχουν εντοπιστεί στον κανονισμό-πλαίσιο.

Φανούριος Παντελογιάννης

Δημοσιεύθηκε [COM(2004) 627 τελικό] Πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση μέσου προενταξιακής βοήθειας (IPA).

Γενική Παρουσίαση

Το παρόν σχέδιο πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της τρέχουσας αναθεώρησης του πλαισίου εξωτερικής βοήθειας όσον αφορά τη μελλοντική οικονομική προοπτική από το 2007 έως το 2013. Ενώ στόχος του παρόντος οικονομικού έτους είναι η εναρμόνιση (στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό) των μέσων εξωτερικής βοήθειας της Κοινότητας, πρέπει ωστόσο να γίνει κατανοητό ότι η προενταξιακή βοήθεια λειτουργεί σε πολύ συγκεκριμένο πλαίσιο:

- η βοήθεια που παρέχεται βάσει του εν λόγω μέσου καθορίζεται από την προενταξιακή διαδικασία και από τις ειδικές της απαιτήσεις, ιδίως από την ανάγκη για μια ευέλικτη προσέγγιση ώστε να είναι δυνατή η ταχεία αντιμετώπιση νέων προτεραιοτήτων
- καθώς η προσχώρηση είναι τουλάχιστον μεσοπρόθεσμος στόχος για τους δικαιούχους, η βοήθεια λειτουργεί επίσης σε μεσοπρόθεσμη προοπτική και όχι μακροπρόθεσμα όπως ισχύει όσον αφορά τη συνηθισμένη αναπτυξιακή βοήθεια·

- ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της προενταξιακής βοήθειας είναι ο «προλειαντικός» της ρόλος, ήτοι, εκτός από το καθήκον της αναπτυξιακής βοήθειας, ακόμη πιο σημαντικό καθήκον της είναι η προετοιμασία των δικαιούχων χωρών για την περίοδο που θα ακολουθήσει μετά την ένταξή τους·

Σύμφωνα με το σχέδιο κανονισμού, οι χώρες-δικαιούχοι θα χωριστούν σε δύο κατηγορίες, ανάλογα από το καθεστώς που ισχύει για αυτές, ήτοι, της υποψήφιας ή της δυνάμει υποψήφιας χώρας. Οι δυνάμει υποψήφιας χώρες περιλαμβάνονται στο παράρτημα I του κανονισμού ενώ οι υποψήφιας χώρες στο παράρτημα II.

Οι δυνάμει υποψήφιας χώρες θα συνεχίσουν να λαμβάνουν βοήθεια βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών που έχουν ήδη προβλεφθεί σύμφωνα με τον κανονισμό CARDS: θεσμική ανάπτυξη και εκδημοκρατισμός, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία και έως ενός βαθμού ευθυγράμμιση με το κοινοτικό κεκτημένο, ιδίως όπου αυτό είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον τόσο της ΕΕ όσο και της χώρας - δικαιούχου.

Οι υποψήφιας χώρες θα λάβουν την ίδια βοήθεια και επιπλέον θα λάβουν βοήθεια για την προετοιμασία της εφαρμογής των διαρθρωτικών και αγροτικών αναπτυξιακών ταμείων μετά την ένταξη, καθώς και για την πλήρη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου .

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του κανονισμού είναι ότι, όσον αφορά τις αναγνωρισμένες ως υποψήφιας χώρες, στοχεύει στη σταδιακή έγκριση των κανόνων και αρχών της διαχείρισης των διαρθρωτικών ταμείων/ταμείων αγροτικής ανάπτυξης, διαθέτοντάς τους βοήθεια μέσω τριών ξεχωριστών συνιστωσών (περιφερειακή ανάπτυξη, αγροτική ανάπτυξη και ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων). Στόχος αυτών των συνιστωσών είναι να εφαρμοστούν όσο πιο πιστά γίνεται οι κανόνες των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων αγροτικής ανάπτυξης, περιλαμβανομένου του θεσμικού τους πλαισίου προετοιμάζοντας ταυτόχρονα το έδαφος για ένα εθνικό πλαίσιο προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής καθώς και βιώσιμων αγροτικών δομών, που συνάδουν ταυτόχρονα με την ιδέα της προσχώρησης στην ΕΕ.

Το σύστημα των διαρθρωτικών και αγροτικών αναπτυξιακών ταμείων για την περίοδο μετά το 2007 εξετάζεται ακόμη. Για το λόγο αυτό, οι συνιστώσες του κανονισμού που αφορούν τα διαρθρωτικά ταμεία και εκείνες που αφορούν τα ταμεία αγροτικής ανάπτυξης ορίζονται κυρίως μέσω μιας δυναμικής αναφοράς στους κανονισμούς σχετικά με τα ταμεία διαρθρωτικής και αγροτικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εγκρίνει κανόνες εφαρμογής για αυτές τις συνιστώσες και να ορίσει το πλαίσιο βοήθειας βάσει κάθε μεμονωμένης συνιστώσας μόλις αποσαφηνιστούν οι νέοι κανόνες σχετικά με τα ταμεία διαρθρωτικής και αγροτικής ανάπτυξης.

Συνοπτικά, ο κανονισμός βασίζεται στα κύρια διδάγματα που έχουν αντληθεί στο πλαίσιο της σημερινής προενταξιακής διαδικασίας, ιδίως:

- ευθυγραμμίζοντας την προενταξιακή βοήθεια ενισχύοντας το συντονισμό μεταξύ των διαφορετικών συνιστωσών, μέσω της δημιουργίας ενός ενιαίου πλαισίου βοήθειας. Αυτό το ενιαίο πλαίσιο θα ενσωματωθεί στη δομή των Phare/ISPA/SAPARD και θα συμπληρώσει το πλαίσιο με τις υπόλοιπες συνιστώσες των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων αγροτικής ανάπτυξης. Θα στοχεύει στην εναρμόνιση των κανόνων εφαρμογής, όπου αυτό είναι δυνατόν λαμβάνοντας υπόψη τον ειδικό χαρακτήρα των διαρθρωτικών ταμείων και των κανονισμών που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη και στη δημιουργία ενός συστήματος επιτροπολογίας που θα εξασφαλίζει το μέγιστο δυνατό συντονισμό αυτών των συνιστωσών,

- στοχεύοντας στην καλύτερη προετοιμασία για την εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων αγροτικής ανάπτυξης μετά την προσχώρηση, μέσω της περαιτέρω έμφασης στη θεσμική ανάπτυξη και στη σταδιακή εξομίωση των κανόνων των διαρθρωτικών ταμείων έως την προσχώρηση.

Νομική βάση

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 181 (α) Συνθήκης ΕΚ. Το γεγονός ότι ορισμένες από τις χώρες-δικαιούχους μπορεί να θεωρούνται αναπτυσσόμενες, δεν σημαίνει αυτομάτως ότι η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 179, καθώς το εν λόγω άρθρο χρησιμοποιείται για την έγκριση μέτρων με στόχο την προώθηση της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της αναπτυξιακής πολιτικής, που δεν αποτελεί το εστιακό σημείο της παρούσας πρότασης, στόχος της οποίας είναι η προετοιμασία των χωρών για την προσχώρηση. Το άρθρο 181 (α) είναι η μόνη διάταξη στη Συνθήκη που αναφέρεται σε συμφωνίες σύνδεσης και σε συμφωνίες που συνάπτονται με κράτη που είναι υποψήφια για προσχώρηση στην Ένωση.

Δικαιούχοι και συνολικός στόχος

Γενικός στόχος αποτελεί η προσέγγιση στην ΕΕ, με την προσχώρηση ως δύναμι τελικό στόχο. Το παράρτημα Ι περιέχει τις χώρες που βρίσκονται σε στάδιο προ της υποψηφιότητας, ενώ το παράρτημα ΙΙ περιέχει τις χώρες εκείνες στις οποίες έχει επίσημα αναγνωριστεί το καθεστώς της υποψήφιας χώρας σύμφωνα με το άρθρο 49 της Συνθήκης για την ΕΕ (βλ. κατωτέρω). Η επίσημη αποδοχή μιας χώρας ως υποψήφιας συνεπάγεται αλλαγή του κανονισμού, καθώς προβλέπει τη μετακίνηση της χώρας από το παράρτημα 1 στο παράρτημα 2. Το σύστημα αυτό φαίνεται πως είναι το πλέον ενδεικνυόμενο, δεδομένου ότι τόσο το Συμβούλιο όσο και το Κοινοβούλιο έχουν επανειλημμένως επιβεβαιώσει την προοπτική προσχώρησης για τις χώρες των Βαλκανίων. Ωστόσο, οι χώρες πρέπει να εξεταστούν ξεχωριστά ανάλογα με το καθεστώς τους, ώστε καθεμιά να κριθεί με βάση τα χαρακτηριστικά της.

Πεδίο εφαρμογής

Η βοήθεια, όπου αυτό ενδείκνυται, θα χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη, κυρίως, των ακόλουθων τομέων:

- (α) της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και της κράτους δικαίου,
- (β) της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, περιλαμβανομένης της θέσπισης ενός συστήματος που θα διευκολύνει την αποκέντρωση της διαχείρισης της βοήθειας στις χώρες - δικαιούχους,
- (γ) της οικονομικής μεταρρύθμισης,
- (δ) της προώθησης και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και του μεγαλύτερου σεβασμού των δικαιωμάτων των μειονοτήτων,
- (ε) της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών,
- (στ) της συμφιλίωσης, της λήψης μέτρων αύξησης της εμπιστοσύνης και της ανασυγκρότησης,
- (ζ) της περιφερειακής και της διασυνοριακής συνεργασίας,

Στην περίπτωση των χωρών που περιέχονται στο παράρτημα 1, η βοήθεια θα χρησιμοποιηθεί και για τη στήριξη των ακόλουθων τομέων:

- (α) σταδιακή ευθυγράμμιση με το κοινοτικό κεκτημένο,
- (β) κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

Στην περίπτωση των χωρών που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙ, η βοήθεια θα χρησιμοποιηθεί ειδικότερα και για τη στήριξη των ακόλουθων τομέων:

- (α) την έγκριση και εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου,

(β) τη στήριξη της ανάπτυξης πολιτικών καθώς και την προετοιμασία για την εφαρμογή και διαχείριση των κοινών αγροτικών πολιτικών και των πολιτικών συνοχής της Κοινότητας.

Πέντε συνιστώσες

Ο Κανονισμός προβλέπει πέντε συνιστώσες, βάσει των οποίων θα εξεταστούν οι διαφορετικοί τομείς παρέμβασης: η μετάβαση και η θεσμική ανάπτυξη, η περιφερειακή και η διασυνοριακή συνεργασία, η περιφερειακή ανάπτυξη, η ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων και η αγροτική ανάπτυξη. Το άρθρο εξουσιοδοτεί επίσης την Επιτροπή να εγκρίνει κανόνες εφαρμογής για κάθε συνιστώσα, όπως ενδείκνυται. Για την έγκριση αυτών των κανόνων εφαρμογής, προβλέπεται διαδικασία επιτροπολογίας (επιτροπή διευθύνσεως).

Λόγω του χαρακτήρα-πλαίσιου του παρόντος κανονισμού, οι κανονισμοί/ αποφάσεις της Επιτροπής πρέπει να προβλέπουν λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά την εφαρμογή της βοήθειας. Όπου αυτό είναι απαραίτητο για το συμφέρον της αποδοτικής και αποτελεσματικής διαχείρισης των κοινοτικών κονδυλίων, οι κανόνες εφαρμογής δύνανται να διαφέρουν μεταξύ των συνιστωσών.

Το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι συνιστώσες ακολουθεί τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την τρέχουσα προενταξιακή διαδικασία, που κατέδειξε μια ουσιαστική ανάγκη για στήριξη σε μέτρα θεσμικής ανάπτυξης ευρέως φάσματος, περιλαμβανομένων των επενδύσεων που συνδέονται με αυτά καθώς και την ανάγκη για την ισχυρή στήριξη των υποψηφίων χωρών στην προετοιμασία τους για την εφαρμογή της διαρθρωτικής και συνεκτικής πολιτικής της Κοινότητας. Οι υποψήφιες χώρες θα έχουν πρόσβαση και στις πέντε συνιστώσες, ενώ οι δυνάμει υποψήφιες χώρες θα έχουν πρόσβαση μόνον στην πρώτη και δεύτερη συνιστώσα (Βοήθεια που καλύπτει τη μεταβατική περίοδο/θεσμική ανάπτυξη και Περιφερειακή/Διασυνοριακή συνεργασία).

Το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι τρεις ξεχωριστές συνιστώσες που αφορούν την περιφερειακή, αγροτική και ανθρωπίνη ανάπτυξη είναι ότι οι υποψήφιες χώρες θα έρθουν αντιμέτωπες με την ίδια ακριβώς κατάσταση ως προς την αγροτική πολιτική και την πολιτική συνοχής της Κοινότητας ύστερα από την προσχώρηση.

Όπως δείχνει και η τρέχουσα διαδικασία της διεύρυνσης, η έγκαιρη εξοικείωση με αυτό το περίπλοκο σύστημα είναι πολύ σημαντική για την ορθή εφαρμογή και διαχείριση των διαρθρωτικών και αγροτικών ταμείων ύστερα από την προσχώρηση και η σε βάθος γνώση του απαιτεί μια εντατική και διαρκή διαδικασία εκμάθησης. Έτσι, θα δοθεί στις υποψήφιες χώρες η ευκαιρία να «θέσουν σε εφαρμογή» τις αγροτικές πολιτικές και τις πολιτικές συνοχής της Κοινότητας εφαρμόζοντας κανόνες που προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο τα διαρθρωτικά ταμεία και τα ταμεία αγροτικής ανάπτυξης πριν από την προσχώρηση.

Συνιστώσα I που αφορά τη βοήθεια που καλύπτει τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη

Αυτή θεωρείται η καίρια συνιστώσα στην οποία υπάγονται όλα τα θέματα θεσμικής ανάπτυξης καθώς και τα θέματα βοήθειας που καλύπτει τη μεταβατική περίοδο, που παρέχεται στις χώρες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1. Σε αυτή υπάγονται επίσης όλα τα μέτρα συνεργασίας που δεν καλύπτονται από τις άλλες συνιστώσες. Με βάση αυτό το σκεπτικό, αποτελεί και τη συνιστώσα που θα συντονίζει τη βοήθεια μέσω της επιτροπής της. Αυτός ο γενικός-επικουρικός ρόλος θα επιτρέψει την ταχεία αντίδραση και προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και στις νέες προτεραιότητες που αναδύονται.

Στην πράξη, η λειτουργία της πρώτης συνιστώσας θα περιορίζεται ούτως ει άλλως από το γεγονός ότι οι δραστηριότητες που υπάγονται στην «προετοιμασία για την εφαρμογή και τη διαχείριση καθώς και για την ανάπτυξη πολιτικής, των κοινών αγροτικών πολιτικών και πολιτικών συνοχής της Κοινότητας» καλύπτονται από τις υπόλοιπες συνιστώσες. Σε τομείς που κανονικά καλύπτονται από τις άλλες συνιστώσες, η πρώτη συνιστώσα θα ενεργοποιείται κατά συνέπεια μόνον όπου δεν υπάρχουν αντίστοιχες δραστηριότητες.

Δεδομένων των προαναφερομένων, στην περίπτωση των δυνάμει υποψήφιων χωρών, η συνιστώσα I καλύπτει όλο το φάσμα τομέων-στόχων με εξαίρεση την περιφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία, καθώς αυτή καλύπτεται από τη συνιστώσα II. Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής της είναι παρόμοιο με εκείνο του Phare, περιλαμβανομένης της πτυχής του Phare που αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή, αλλά δίχως την διασυνοριακή συνεργασία Phare.

Όσον αφορά τις υποψήφιες χώρες, η συνιστώσα I μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιστοιχεί στο Phare, με ιδιαίτερη έμφαση στην περίπτωση χωρών που γνώρισαν συγκρούσεις, αλλά δίχως την οικονομική και κοινωνική συνοχή και τη διασυνοριακή συνεργασία. Η συνιστώσα I θα καλύπτει επίσης τη συμμετοχή χωρών - δικαιούχων σε κοινοτικά προγράμματα, τα οποία αποτελούν σημαντική πτυχή του κοινοτικού κεκτημένου. Επιπλέον, η συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα πριν από την προσχώρηση μπορεί να θεωρηθεί ως «*suī generis*» μέτρο θεσμικής ανάπτυξης, καθώς οδηγεί στη θέσπιση διοικητικών δομών που συμβάλλουν ώστε ο πληθυσμός της εν λόγω χώρας-δικαιούχου να ξεκινήσει να επωφελείται πλήρως από αυτά τα προγράμματα, το αργότερο κατά την προσχώρηση.

Διασυνοριακή και περιφερειακή συνεργασία

Αυτή η συνιστώσα (II) θα είναι ανοιχτή και στις δύο ομάδες χωρών-δικαιούχων. Θα στηρίζει διασυνοριακές δραστηριότητες μεταξύ χωρών-δικαιούχων καθώς και μεταξύ χωρών-δικαιούχων και κρατών-μελών. Θα στηρίζει επίσης τη συμμετοχή των χωρών-δικαιούχων σε διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα, περιλαμβανομένων προγραμμάτων τόσο των κρατών μελών όσο και τρίτων χωρών, που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από άλλα μέσα (ENPI: Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης). Στα δυτικά Βαλκάνια, η συνιστώσα θα συνεχίσει να στηρίζει την περιφερειακή συνεργασία που προηγουμένως στήριζε το πρόγραμμα CARDS.

Συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη

Η συνιστώσα III, που απευθύνεται μόνον στις υποψήφιες χώρες, αναμένεται να προσομοιάζει, όσο το δυνατόν περισσότερο, στο ΕΤΠΑ και το ταμείο συνοχής, δίνοντας έτσι στις χώρες-δικαιούχους την υψηλότερη δυνατή προσέγγιση στις πρακτικές των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων αγροτικής ανάπτυξης βάσει κανόνων εξωτερικής βοήθειας. Με τον τρόπο αυτό, θα έχουμε αφενός πιο αποδοτικά κέρδη καθώς οι υποψήφιες χώρες, στη μετακίνησή τους από την προενταξιακή στην μετα-ενταξιακή φάση δεν χρειάζεται να μεταβάλουν τις απαιτούμενες διαδικασίες και κριτήρια περισσότερο από όσο είναι απαραίτητο ώστε να συμμορφωθούν προς τον χρηματοδοτικό κανονισμό.

Αφετέρου, αυτό θα τις προετοιμάσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης και του ταμείου συνοχής μετά την προσχώρηση. Υποβάλλοντας τα μέτρα βάσει της συνιστώσας III στους ίδιους κανόνες επιτροπολογίας (περιλαμβανομένου του καθορισμού των μέτρων που πρέπει να υποβληθούν στην επιτροπή) που ισχύουν για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, εξασφαλίζεται ότι η διαδικασία στενής παρακολούθησης είναι όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη.

Συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων

Στόχος της συνιστώσας IV, που απευθύνεται επίσης μόνον στις υποψήφιες χώρες, είναι να τις προετοιμάσει για τον προγραμματισμό, την εφαρμογή και τη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Στο στοιχείο αυτό πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι στόχοι της Κοινότητας στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης καθώς και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η συνιστώσα θα εστιάσει στη σύσταση κατάλληλων δομών και συστημάτων για το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την εφαρμογή πολιτικών και στην εφαρμογή δραστηριοτήτων τύπου ΕΚΤ, σύμφωνα με τις συμφωνημένες προτεραιότητες πολιτικής.

Συνιστώσα που αφορά την αγροτική ανάπτυξη

Όπως ισχύει και για τις συνιστώσες III και IV, ο διοικητικός στόχος είναι η παροχή βοήθειας στις χώρες ώστε να προετοιμαστούν για μετα-ενταξιακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης χρηματοδοτούμενα από την Κοινότητα, εφαρμόζοντας προενταξιακή παροχή βοήθειας μέσω συστημάτων που ομοιάζουν όσο το δυνατόν περισσότερο με εκείνα που απαιτούνται μετά την προσχώρηση. Για να επιτευχθεί ο επιχειρησιακός στόχος της συμβολής στη βιώσιμη προσαρμογή του αγροτικού τομέα και των αγροτικών περιοχών, το φάσμα μέτρων που θα λάβουν στήριξη (που θα καθοριστεί στον κανονισμό εφαρμογής) μπορεί να μην περιλαμβάνει όλα τα μέτρα που είναι επιλέξιμα βάσει του κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη όσον αφορά τα κράτη μέλη. Επιπλέον, ορισμένα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που δεν απαιτούνται πλέον στα κράτη μέλη της ΕΕ μπορεί να εξακολουθούν να είναι σημαντικά στις χώρες των οποίων οι γεωργικοί και αγροτικοί τομείς δεν είναι τόσο αναπτυγμένοι και συνεπώς πρέπει να είναι επιλέξιμα βάσει του IPA.

Πλαίσιο και Διαχείριση της βοήθειας

Η βοήθεια θα χορηγηθεί από την Επιτροπή βάσει ενός πολυετούς ενδεικτικού πλαισίου ανά συνιστώσα και ανά χώρα. Το βασικό έγγραφο πολιτικής για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων όσον αφορά τον προγραμματισμό της παροχής βοήθειας θα είναι οι εταιρικές σχέσεις (εταιρικές σχέσεις προσχώρησης με τις υποψήφιες χώρες, ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις με τις δυνάμει υποψήφιες χώρες που περιέχονται στο παράρτημα 1). Η εφαρμογή πραγματοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες της εξωτερικής βοήθειας όπως ορίζονται στον χρηματοδοτικό κανονισμό. Αυτή η διάταξη δίνει επαρκή ευελιξία στη διαδικασία εφαρμογής καθώς καθιστά σειρά μεθόδων εφαρμογής διαθέσιμες για την εκτέλεση των υφιστάμενων καθηκόντων. Συνεπώς η Επιτροπή δύναται να καταφύγει σε άμεση κεντρική διαχείριση, σε έμμεση κεντρική διαχείριση (περιλαμβανομένων υπηρεσιών, κοινοτικών οργανισμών και εθνικών οργανισμών δημοσίου δικαίου ή επιφορτισμένων με δημόσια υπηρεσία), σε διάφορα στάδια αποκεντρωμένης διαχείρισης και διαχείρισης από κοινού με διεθνείς οργανισμούς.

Σύμφωνα με τους στόχους στους οποίους αποσκοπούν, οι διαφορετικές συνιστώσες δύνανται να εφαρμόζουν διαφορετικές μεθόδους εκτέλεσης όπου αυτό δικαιολογείται. Με στόχο τον συντονισμό των διασυνοριακών δράσεων συνεργασίας με εκείνες που λαμβάνουν χώρα βάσει του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειννίαςης, εγκρίθηκε η δυνατότητα της ανάθεσης της εκτέλεσης στα κράτη μέλη. Στην περίπτωση αυτή η βοήθεια αυτού του είδους μπορεί εφαρμοστεί μέσω κοινής διαχείρισης.

Ο Κανονισμός χορηγεί επίσης στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαχειρίζεται κονδύλια που διατίθενται από άλλους χορηγούς, π.χ. από κράτη μέλη ή τρίτες χώρες, που καταχωρίζονται στον προϋπολογισμό σύμφωνα με το άρθρο 18 του χρηματοδοτικού κανονισμού ως έσοδα για ειδικό προορισμό. Προβλέπει επίσης τη δυνατότητα ανακατανομής των δεσμεύσεων που προορίζεται για προγράμματα που έχουν στενή σχέση με άλλα κοινοτικά προγράμματα που λειτουργούν επίσης με ανακατανομημένες δεσμεύσεις.

Επιτροπές

Η εξουσιοδότηση που χορήγησε το Συμβούλιο στην Επιτροπή για την εφαρμογή του μέτρου αντισταθμίζεται μέσω της εισαγωγής ενός συστήματος επιτροπολογίας -που χρησιμοποιεί πέντε υφιστάμενες επιτροπές- καθώς και μέσω της υποχρέωσης της Επιτροπής να υποβάλλει ετησίως εκθέσεις στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο.

Είδη βοήθειας

Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού δύναται, μεταξύ άλλων, να χρηματοδοτεί επενδύσεις, σύναψη συμβάσεων, επιδοτήσεις περιλαμβανομένης της επιδότησης επιτοκίων, ειδικών δανείων, εγγύησης των δανείων και χρηματοοικονομική βοήθεια, δημοσιονομική στήριξη και άλλες ειδικές μορφές δημοσιονομικής βοήθειας καθώς και τη συμβολή στο κεφάλαιο διεθνών χρηματοοικονομικών θεσμών ή σε περιφερειακές τράπεζες ανάπτυξης. Η δημοσιονομική στήριξη εξαρτάται από το βαθμό διαφάνειας, αξιοπιστίας και αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των δημοσιονομικών της χώρας-εταίρου, και από το βαθμό καθορισμού των τομεακών και μακροοικονομικών πολιτικών που έχουν εγκριθεί από τα διεθνή χρηματοοικονομικά ιδρύματα. Η βοήθεια μπορεί επίσης να εφαρμοστεί μέσω της ανάπτυξης μέτρων διοικητικής συνεργασίας που περιλαμβάνουν την απόσπαση από τα κράτη μέλη εμπειρογνομόνων του δημόσιου τομέα. Τα σχέδια αυτά εφαρμόζονται σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που προβλέπονται από την Επιτροπή. Η βοήθεια δύναται επίσης να χρησιμοποιείται για την κάλυψη των δαπανών που αφορούν μέτρα που συνδέονται με την προετοιμασία, την παρακολούθηση, το χρηματοοικονομικό και λογιστικό έλεγχο και την αξιολόγηση που απαιτούνται άμεσα για τη διαχείριση του προγράμματος και την επίτευξη των στόχων του, ιδίως όσον αφορά μελέτες, συναντήσεις, ενημέρωση και διαφήμιση, δαπάνες που συνδέονται με δίκτυα πληροφορικής με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και οιοσδήποτε άλλες δαπάνες διοικητικής και τεχνικής βοήθειας μπορεί να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή για τη διαχείριση του προγράμματος. Καλύπτει επίσης τις δαπάνες της διοικητικής στήριξης με στόχο τη μεταφορά της διαχείρισης των προγραμμάτων στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής σε κράτη μη-μέλη.

Εφαρμογή της βοήθειας

Ο Κανονισμός προβλέπει ένα γενικό πλαίσιο όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και της χώρας-δικαιούχου.

Λεπτομερείς διατάξεις ως προς αυτό πρέπει να εγκριθούν βάσει των κανόνων εφαρμογής. Οι τυποποιημένες συμφωνίες-πλαίσιο που περιέχουν γενικούς κανόνες για την εφαρμογή πρέπει να συνάπτονται στην αρχή της σχέσης, προβλέποντας τις βασικές δομές και τους βασικούς κανόνες. Οι κανόνες πρέπει να εναρμονίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο σε σχέση με όλες τις συνιστώσες, αφήνοντας ωστόσο ανοιχτή και τη δυνατότητα σύναψης συμφωνιών που περιέχουν συγκεκριμένους κανόνες για μεμονωμένες συνιστώσες, όπου αυτό είναι απαραίτητο, π.χ με στόχο τους διάφορους βαθμούς αποκέντρωσης που προβλέπονται από τις διάφορες συνιστώσες.

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας

Ο Κανονισμός περιέχει επίσης διατάξεις που δίνουν στην Επιτροπή εντολή για τη σύναψη των απαραίτητων διμερών συμφωνιών με στόχο την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας. Οι λεπτομερείς διατάξεις για το σκοπό αυτό ορίζονται στον χρηματοοικονομικό κανονισμό και στους κανόνες εφαρμογής του. Πρέπει, ωστόσο, να αποτελούν αντικείμενο ειδικής συμφωνίας με χώρες-δικαιούχους, καθώς οι χώρες αυτές, αντίθετα με τα κράτη-μέλη, δεν δεσμεύονται με την αρχή του καθήκοντος πίστης έναντι της Κοινότητας που ορίζεται στο άρθρο 10 της ΣΕΚ, ή από το κοινοτικό κεκτημένο που προέρχεται από αυτό. Για τη συμμόρφωση με τα κριτήρια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, αυτού του είδους οι συμφωνίες-πλαίσιο πρέπει να περιέχουν, κυρίως, διατάξεις που προσδιορίζουν τις έννοιες της απάτης και της παρατυπίας, μέτρα στον τομέα του δημοσιονομικού ελέγχου από την αναθέτουσα αρχή, την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο, τη δυνατότητα για τον OLAF να διενεργεί επί τόπου ελέγχους, την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να λαμβάνει προληπτικά μέτρα στον τομέα της διαφθοράς, τη διαδικασία για την κοινοποίηση περιπτώσεων του ενδεχομένου απάτης και παρατυπιών στην Επιτροπή, τη διαδικασία για την εκκαθάριση λογαριασμών σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, την εφαρμογή διοικητικών και χρηματοοικονομικών κυρώσεων (περιλαμβανομένου του αποκλεισμού αφερέγγυων υποψηφίων και προσφερόντων), και την εκτελεστότητα των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα της είσπραξης σε περίπτωση κεντρικής διαχείρισης.

Συμμετοχή, Καταγωγή και Επιλεξιμότητα

Η συμμετοχή στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων ή συμβάσεων επιδοτήσεων που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των συνθηκών.

Δυνατότητα συμμετοχής στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων ή συμβάσεων επιδοτήσεων που χορηγούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού έχουν επίσης όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα από:

- οποιαδήποτε δικαιούχο χώρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού,
- οποιαδήποτε δικαιούχο χώρα του ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης,
- οποιοδήποτε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.
- οποιαδήποτε άλλη χώρα σε περιπτώσεις όπου η Επιτροπή έχει αποφασίσει ότι είναι εγγυημένη η αμοιβαία πρόσβαση σε εξωτερική βοήθεια.

Δυνατότητα συμμετοχής στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων ή συμβάσεων επιδοτήσεων που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού έχουν επίσης όλοι οι διεθνείς οργανισμοί.

Οι προτεινόμενοι εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων δεν υποχρεούνται να πληρούν τις προϋποθέσεις εθνικότητας που καθορίζονται παραπάνω.

Όλες οι προμήθειες και όλα τα υλικά που αποκτώνται δυνάμει συμβάσεων χρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού πρέπει να είναι κοινοτικής καταγωγής ή καταγωγής επιλέξιμης χώρας.

Η Επιτροπή δύναται, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να εξουσιοδοτήσει τη συμμετοχή φυσικών και νομικών προσώπων από άλλες χώρες, ή τη χρησιμοποίηση προμηθειών και υλικών διαφορετικής καταγωγής.

Σύμφωνα με το άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΚ) 1605/2002 δύνανται να λαμβάνουν επιδοτήσεις και φυσικά πρόσωπα.

Αναστολή της βοήθειας

Ο σεβασμός προς τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των θεμελιωδών ελευθεριών είναι απαραίτητο στοιχείο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και τη χορήγηση βοήθειας βάσει αυτού. Η κοινοτική βοήθεια στην Αλβανία, στη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, στην Κροατία, στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και στη Σερβία και Μαυροβούνιο υπόκειται επίσης στις προϋποθέσεις που ορίζονται από το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 29ης Απριλίου 1997, ιδίως όσον αφορά τη δέσμευση της χώρας - δικαιούχου να αναλάβει δημοκρατικές, οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

Στις περιπτώσεις στις οποίες μια χώρα-δικαιούχος δεν τηρεί τις εν λόγω αρχές ή τις δεσμεύσεις που περιέχονται στη συναφή εταιρική σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή δεν σημειώνει επαρκή πρόοδο ως προς την ικανοποίηση των κριτηρίων προσχώρησης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, δύναται να λάβει τα κατάλληλα μέτρα όσον αφορά οιαδήποτε βοήθεια χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού.

Καθεστώς χώρας-δικαιούχου

Ο Κανονισμός προβλέπει απλουστευμένη διαδικασία για την τροποποίηση του κανονισμού που αφορά το καθεστώς της χώρας-δικαιούχου: στην περίπτωση του άρθρου 49 ΣΕΕ, όπου το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας σε χώρα-δικαιούχο, δύναται να τροποποιήσει τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού μέσω απλής απόφασης που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία και όχι ξεκινώντας πλήρη νομοθετική διαδικασία που θα απαιτούσε την επίσημη τροποποίηση του παρόντος κανονισμού μέσω άλλου κανονισμού.

Παροχή Βοήθειας Βάσει Άλλων Μέσων

Βάσει της αμοιβαιότητας που προβλέπεται στα υπόλοιπα μέσα γεωγραφικής εξωτερικής βοήθειας, επιτρέπεται η συμμετοχή σε προγράμματα σύμφωνα με άλλες νομικές βάσεις, όπου μια περιφερειακή, διασυνοριακή, διακρατική ή συνολική προσέγγιση προσφέρει προστιθέμενη αξία. Ωστόσο ο κανονισμός αυτός καταργεί τον κανονισμό Phare, τον κανονισμό για τη διασυνοριακή συνεργασία, τον συντονιστικό κανονισμό, τον κανονισμό ISPA, τον κανονισμό SAPARD, τον κανονισμό για την Κύπρο/Μάλτα και τον κανονισμό για την Τουρκία. Δεν είναι απαραίτητη η κατάργηση του κανονισμού CARDS καθώς η ισχύς του λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Προβλέπονται διατάξεις για την ομαλή μετάβαση από το ένα μέσο στο άλλο (κάτι πολύ σημαντικό όσον αφορά την περίπτωση του CARDS και της Τουρκίας) και για να εξασφαλιστεί ότι οι κανονισμοί που έχουν καταργηθεί δύνανται να χρησιμοποιούνται ως νομική βάση για την τρέχουσα βοήθεια.

Έναρξη ισχύος

Η θέση του κανονισμού σε ισχύ προβλέπεται είκοσι ημέρες ύστερα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα, αλλά θα ισχύσει μόνον από την 1η Ιανουαρίου 2007. Αυτή η χρονική διαφορά οφείλεται στο ότι οι καταργηθέντες κανονισμοί χρειάζονται ακόμη έως το τέλος της τρέχουσας οικονομικής προοπτικής, εντωμεταξύ, ωστόσο, ο νέος κανονισμός μπορεί να χρησιμεύσει ήδη ως νομική βάση για το σχέδιο και την απόφαση των κανόνων εφαρμογής, που αναμένεται να συνταχθούν το συντομότερο δυνατόν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Π.χ.:

- Αλβανία
- Βοσνία και Ερζεγοβίνη
- Σερβία και Μαυροβούνιο.
- πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Π.χ.: Κροατία, Τουρκία.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ: ΜΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ

Μετά από πολλά χρόνια η βιομηχανική πολιτική αποτελεί και πάλι προτεραιότητα στην Ευρωπαϊκή ατζέντα. Φυσικά, κατά την τελευταία δεκαετία ελήφθησαν συγκεκριμένα μέτρα βιομηχανικής πολιτικής και πραγματοποιήθηκαν θεματικές προσεγγίσεις που ωστόσο δεν ήταν πάντοτε κατάλληλα συντονισμένες ή εξισορροπημένες από την άποψη των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Το μεταβαλλόμενο παγκόσμιο πλαίσιο -με τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Κίνα και την Ινδία να διαδραματίζουν μείζονα ρόλο- απαιτεί επανεξέταση και ενισχυμένες προσπάθειες. Ήρθε η ώρα για μια επανεκτίμηση της μεταποιητικής βιομηχανίας και για διασάφηση των πολύπλοκων αλληλεξαρτήσεων μεταξύ βιομηχανίας και υπηρεσιών. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η ανάγκη για αφύπνιση της δημόσιας συνείδησης αποτελεί σημαντική πρόκληση. Το κοινό θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε διαφανή στοιχεία και αναλύσεις ώστε να προαχθεί η δημόσια συναίνεση και στήριξη.

Γιώργος Δαράτος

Δημοσιεύθηκε (CCMI/017) γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Υποστήριξη των διαρθρωτικών αλλαγών: Μια βιομηχανική πολιτική για τη διευρυμένη Ευρώπη» [COM (2004) 274 τελικό].

Εισαγωγή

Η βιομηχανική πολιτική εντάχθηκε εξ αρχής στην ατζέντα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η Συνθήκη για την ίδρυση της ΕΚΑΧ υιοθέτησε συγκεκριμένους στόχους και μέσα για τους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα. Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της ΕΟΚ, προέβλεπε μια πολύ γενικότερη προσέγγιση στην οποία βασικό ζήτημα ήταν και είναι η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς.

Έχουν ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα στον τομέα της βιομηχανικής πολιτικής σε κοινοτικό επίπεδο, που αποσκοπούν στην επίτευξη παρεμφερών στόχων, στον τομέα του περιβάλλοντος, της έρευνας και της ανάπτυξης (E&A) ή στον κοινωνικό τομέα. Με την πάροδο του χρόνου, οι θεματικές προσεγγίσεις αντικατέστησαν τις τομεακές προσεγγίσεις, χωρίς να εξασφαλίζεται πάντοτε ορθός συντονισμός ή ισορροπία από τη σκοπιά των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Εκτός από τις γενικές πολιτικές, ορισμένες τομεακές πολιτικές εξετάστηκαν υπό το πρίσμα της απελευθέρωσης της αγοράς, όπως οι τομείς της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών. Δρομολογήθηκαν ορισμένα ευρωπαϊκά βιομηχανικά σχέδια, όπως π.χ. το ερευνητικό πρόγραμμα Galileo.

Οι συνεχείς βιομηχανικές μεταλλαγές και η παγκοσμιοποίηση απαιτούν σήμερα περαιτέρω προσαρμογές όσον αφορά την προσέγγιση στον τομέα της βιομηχανίας και της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Τον περασμένο Ιούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια εντυπωσιακή ανάλυση της κατάστασης και των προοπτικών των ευρωπαϊκών βιομηχανικών τομέων στο σημερινό σφαιρικό πλαίσιο, η οποία χαρακτηρίζεται από έντονο δυναμισμό σε άλλες περιοχές του κόσμου. Ο δυναμισμός αυτός μπορεί να επηρεάσει τις επενδυτικές στρατηγικές των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Η Ευρώπη χρειάζεται ένα ποιοτικό τεχνολογικό άλμα προς τα εμπρός για να υποστηριχθεί η ανταγωνιστικότητα στους περισσότερους τομείς.

Οι απόψεις της Επιτροπής σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον

Επί του παρόντος, καίριο θέμα αποτελούν οι μεταβολές στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας. Οι μεταβολές αυτές συνεπάγονται νέες προσεγγίσεις. Κατά την άποψη της Επιτροπής η μελλοντική βιομηχανική πολιτική δομείται γύρω από τρεις άξονες:

- Η βιομηχανία δεν θα πρέπει να υφίσταται υπέρμετρη επιβάρυνση από τη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Αυτό συνεπάγεται προσεκτική αξιολόγηση των ισχυόντων και των νέων μέτρων
- Κρίνεται αναγκαία μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας
- Οι τομεακές πολιτικές που προβλέπουν τη λήψη ειδικών μέτρων και μέτρων προσαρμογής είναι επιθυμητές.

Για τους λόγους αυτούς κρίνεται σκόπιμη η εκπόνηση ακριβέστερων αναλύσεων στους εξής τομείς :

- Παραγωγικότητα και ανεργία
- Ποια είναι τα πραγματικά δεδομένα όσον αφορά την μετεγκατάσταση;
- Ποιος είναι ο πραγματικός αντίκτυπος της βιομηχανίας για την Ευρώπη και εντός αυτής;
- Με ποιο τρόπο θα υλοποιηθεί η ολοκληρωμένη πολιτική της ΕΕ στον τομέα της βιομηχανίας;
- Με ποιο τρόπο μπορούν να καθορισθούν και να καταρτισθούν οι τομεακές προσεγγίσεις;

Η γενική ανάλυση επιβεβαιώνει την επιβράδυνση όσον αφορά την αύξηση της παραγωγικότητας στην Ευρώπη, τη διαφορά που υπάρχει σε σύγκριση με τις εξελίξεις στις ΗΠΑ και διαπιστώνει την αποθαρρυντική απόδοση της βιομηχανίας, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλής τεχνολογίας. Η σχετική μείωση των δαπανών των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στον τομέα Ε&Α που οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη επαρκούς επένδυσης στον ιδιωτικό τομέα σε σχέση με τις αμερικάνικες επιχειρήσεις, είναι –κατά την Επιτροπή- αρκετά προφανής, με αξιοσημείωτες εξαιρέσεις τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Επιπλέον, οι βασιζόμενες στη γνώση ικανότητες στην Κίνα και στην Ινδία σημειώνουν ταχεία επέκταση.

Στο πλαίσιο της διεύρυνσης, οι επενδύσεις της πρώην ΕΕ-15 στα νέα κράτη μέλη αυξάνουν. Δεδομένου ότι οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιούνται πλέον εντός της ΕΕ, η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς καθίσταται ολοένα και πιο αναγκαία όσον αφορά τα περιβαλλοντικά και εργασιακά πρότυπα, για παράδειγμα.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι μπορεί να εξασφαλισθεί η συνέργεια μεταξύ των πολιτικών, εφόσον προωθούνται καλύτερα συντονισμένες διαβουλεύσεις μεταξύ των νομοθετών, σε εκ του σύνεγγυς συνεργασία με τους επιχειρηματικούς κύκλους στον τομέα της βιομηχανίας.

Το ίδιο ισχύει και για τους τομείς Ε&Α. Αναμφισβήτητα, κάτι τέτοιο θα έχει οικονομικές επιπτώσεις στην ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Αυτό εγγίζει τον πυρήνα της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Τον επόμενο χρόνο η Επιτροπή θα προτείνει νέες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την έρευνα στη μεταποιητική βιομηχανία και στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων για την καινοτομία. Οι τεχνολογικές πλατφόρμες ενδεχομένως να διαδραματίσουν πολύ χρήσιμο ρόλο.

Το ιδιαίτερα νέο στοιχείο στο έγγραφο της Επιτροπής είναι η τομεακή διάσταση. Για πολλά χρόνια η Επιτροπή εκπονεί εμπειριστατωμένες μελέτες σε τομείς, βασιζόμενη συχνά στη διαβούλευση με τις τομεακές οργανώσεις σε επίπεδο ΕΕ.

Έχουν διατυπωθεί ενδιαφέρουσες προτάσεις που συζητήθηκαν επίσης στην ΕΟΚΕ, όσον αφορά για παράδειγμα τη φαρμακοβιομηχανία (CESE 842/2004), την κλωστοϋφαντουργία και την ένδυση (CESE 62/2004 fin CCMI Συμπληρωματική γνωμοδότηση CESE 528/2004), το ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα (CESE 397/2004 fin; CCMI Συμπληρωματική Γνωμοδότηση CESE 478/2004), το χώρο του διαστήματος (CESE 501/2004), τη χημική βιομηχανία (CESE 524/2004· CCMI Ενημερωτική Έκθεση CESE 242/2004, καταρτίζεται επί του παρόντος) και τις βιοεπιστήμες και βιοτεχνολογία (CESE 1010/2002· CESE 920/2003). Παράλληλα με τους τομείς αυτούς, η Επιτροπή σχεδιάζει νέες δραστηριότητες. Το επόμενο έτος, ανακοινώνονται μελέτες στον τομέα της μηχανολογίας, της οικολογικής βιομηχανίας, της αυτοκινητοβιομηχανίας, στον τομέα των μη σιδηρούχων μετάλλων και στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορικής και επικοινωνίας.

Απόψεις της ΕΟΚΕ

- Ευνοώντας τη «νέου τύπου» βιομηχανική πολιτική

Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη ότι η δυναμική της παγκόσμιας οικονομίας απαιτεί νέα προσέγγιση. Επικροτεί το γεγονός ότι μετά από μια μακρά περίοδο, η «βιομηχανική πολιτική» επιστρέφει ως προτεραιότητα στην ατζέντα της ΕΕ. Ορισμένες πτυχές της ευρωπαϊκής βιομηχανίας (όπως η περιβαλλοντική) εντάσσονταν στην ατζέντα κατά την τελευταία δεκαετία, αλλά το Συμβούλιο των Υπουργών αμέλησε να εξετάσει πολιτικές που θα βελτίωναν με συνέπεια τους όρους της συνολικής παραγωγής και θα στήριζαν κατά τρόπο προορατικό ένα περιβάλλον που θα ευνοούσε τις επενδύσεις (προστιθέμενης αξίας).

Εκ των υστέρων, και λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα εξέλιξη προς μια καλύτερα στοχοθετημένη βιομηχανική προσέγγιση, καλό θα ήταν να υπενθυμιστούν οι κυριότεροι παράγοντες που συνέβαλαν στο να θεωρείται η βιομηχανική πολιτική ως ταμπού:

- Η αποτυχία της κρατικής παρέμβασης, στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων, για να καταστεί η βιομηχανία ισχυρότερη και ανταγωνιστικότερη μακροπρόθεσμα ·
- Η εξάλειψη των αδικαιολόγητων από οικονομική άποψη στρεβλώσεων της αγοράς και η προώθηση του επί ίσοις όροις ανταγωνισμού στις βιομηχανικές δραστηριότητες στην Ευρώπη, αν και πρέπει ακόμη να εξεταστούν κατάλληλα σε επίπεδο ΕΕ, τα ειδικά μέτρα που υιοθετήθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη, προκαλώντας στρεβλώσεις του ανταγωνισμού
- Η συνολική και επιτυχή έμφαση στην απελευθέρωση των αγορών
- Οι υπέρμετρες απαιτήσεις της «νέας οικονομίας» και της μεταβιομηχανικής εποχής
- Η επικέντρωση του ενδιαφέροντος στην εφαρμογή της ONE και των κατάλληλων μακροοικονομικών πολιτικών
- Η περιορισμένη επίδραση των αρμοδίων για τα βιομηχανικά συμφέροντα υπουργείων σε ορισμένα κράτη μέλη.

Η «νέου τύπου» βιομηχανική πολιτική βασίζεται, πράγματι, στη συμμόρφωση προς την αγορά και σε μια διαδικασία απελευθέρωσης αλλά περιλαμβάνει και άλλους παράγοντες, όπως κλαδικά χαρακτηριστικά, την εναρμόνιση της νομοθεσίας έναντι της εσωτερικής αγοράς, την άρση των μη δασμολογικών φραγμών, την τεχνολογία και Ε&Α και τους ανθρώπινους πόρους.

Η εν λόγω βιομηχανική πολιτική ουδόλως θα πρέπει να καταφεύγει σε εσφαλμένες πολιτικές του παρελθόντος που χαρακτηρίζονται από διαφόρων τύπων στρεβλώσεις της αγοράς. Η οικονομική πειθαρχία που επέφερε η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) οδήγησε επίσης σε σύνεση όσον αφορά την οικονομική ή άλλου είδους κρατική παρέμβαση στον τομέα των επιχειρήσεων. Είναι γενικά αποδεκτό ότι η μακροπρόθεσμη παρέμβαση και η δημόσια χρηματοδοτική στήριξη, με εξαίρεση λίγες συγκεκριμένες αιτιολογημένες περιπτώσεις, δεν εξυπηρετούν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων.

Πολύ σημαντικό ζήτημα είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την ανάγκη υγιούς βιομηχανίας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα πρέπει να διατεθούν στο κοινό διαφανή στοιχεία και αναλύσεις. Ομοίως, οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί φορείς λήψεως αποφάσεων θα πρέπει να αποδώσουν ιδιαίτερη προσοχή σε πτυχές όπως η συνοχή των πολιτικών της ΕΕ, η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών εντός της ΕΕ και η σχετική ευθυγράμμιση των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων προτύπων (π.χ. ΠΟΕ).

Άμεσα συνδεδεμένη με αυτό, είναι η ανάγκη να αποσαφηνισθεί η εσωτερική σχέση ανάμεσα στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες. Η οικονομία μετατοπίζεται πράγματι προς τις υπηρεσίες, αλλά πολλές υπηρεσίες εξαρτώνται άμεσα από τη βιομηχανία λόγω των υπεργολαβιών και αυτό θα εξακολουθήσει να ισχύει. Από την άλλη πλευρά, οι "πολύπλοκες" υπηρεσίες διαδραματίζουν νευραλγικό ρόλο στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας και προηγμένης τεχνολογίας στον τομέα της βιομηχανίας. Για πολλούς λόγους αυτό αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο. Με γνώμονα τη δυναμική της σημερινής εποχής, τείνει να εξαφανισθεί το όριο που διακρίνει τη βιομηχανία από τις υπηρεσίες. Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι η Επιτροπή πρέπει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη διαδικασία αυτή. Εντάσσοντας τη βιομηχανική πολιτική στην ατζέντα εξυπηρετείται αφ' αυτού ο στόχος της ευαισθητοποίησης. Μπορούν, ωστόσο, να πραγματοποιηθούν περισσότερα. Καταρχήν, θα πρέπει να βελτιωθούν οι αναλύσεις, τα δεδομένα και η ορθή δημοσίευσή τους σχετικά με :

- Τη βιομηχανική Ευρώπη, όσον αφορά την παραγωγή και την απασχόληση
- Τους μεμονωμένους τομείς και τους ομίλους επιχειρήσεων («clusters»)
- Τη διάδραση μεταξύ της βιομηχανίας και των υπηρεσιών
- Τις τεχνολογικές διασυνδέσεις
- Την ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών
- Τις παγκόσμιες συγκρίσεις.

Τα ορθά δεδομένα αποτελούν τη βάση κάθε τομεακής προσέγγισης. Πολλές μελέτες εκπονούνται σε επιχειρηματική και σε εθνική ή και ακαδημαϊκή κλίμακα. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της συγκέντρωσης των αποτελεσμάτων τέτοιων μελετών σε κοινοτικό επίπεδο με την υποστήριξη της Eurostat προκειμένου να δημιουργηθούν αξιόπιστες και δυναμικές ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων στον τομέα της βιομηχανίας και των υπηρεσιών και να εκπονηθούν αναλύσεις SWOT (Πλεονεκτήματα, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές). Οι ολοκληρωμένες και σαφείς στατιστικές θα παρέχουν μια συνεχή εικόνα των εξελισσομένων μεταλλαγών. Η Eurostat διαθέτοντας πείρα 50 ετών από τις στατιστικές της ΕΚΑΧ θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα ύστερα από κατάλληλη προσαρμογή.

Η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την απλοποιημένη και αποτελεσματική νομοθεσία σε κοινοτικό επίπεδο. Βεβαίως, δε θα πρέπει να περιορίζεται στους νέους κανονισμούς. Η «βελτίωση της νομοθεσίας», συνδέεται τόσο με το παρελθόν όσο και με το μέλλον.

Θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης η πρόταση της Ολλανδικής Προεδρίας να επικεντρωθεί η προσοχή στην απλοποίηση της νομοθεσίας και τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Είναι αναγκαίο να συντονιστούν οι οδηγίες και οι κανονισμοί που έχουν γενικούς σκοπούς (οριζόντιες πολιτικές) και αναφέρονται στην ασφάλεια του τομέα της βιομηχανίας, την εξοικονόμηση ενέργειας, τα απόβλητα κλπ., καθώς συνδέονται μεταξύ τους, και ορισμένες φορές τα αποτελέσματά τους είναι αντίθετα. Οι οδηγίες που αφορούν το περιβάλλον έχουν ιδιαίτερο αντίκτυπο. Επειδή οι οδηγίες αυτές εστιάζονται κυρίως σε στόχους, χωρίς να εναρμονίζουν τις διαδικασίες εφαρμογής, η ακατάλληλη εφαρμογή τους από τις εθνικές αρχές μπορεί να οδηγήσει σε στρέβλωση των αγορών. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου και η εφαρμογή τους έχουν την ύψιστη σημασία δεδομένου ότι η αξιοπιστία των πολιτικών εξαρτάται από την αποτελεσματικότητά τους.

Ο έλεγχος της αγοράς θα πρέπει να ενισχυθεί όσον αφορά τα προϊόντα που προέρχονται εκτός της ΕΕ. Θεμιτός ανταγωνισμός μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο εφόσον επικρατούν συγκρίσιμες καταστάσεις παγκοσμίως. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να καταβάλει μεγαλύτερες προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι τηρούνται από όλους τους παγκόσμιους παράγοντες τα κατάλληλα πρότυπα όσον αφορά την εργασία, το περιβάλλον και τα προϊόντα.

Το LeaderShip 2015 αποτελεί ιδανικό παράδειγμα, υπό τον όρο ότι εκτελείται ορθώς. Στόχος είναι η εξασφάλιση αποδοτικού μέλλοντος για τις ναυπηγοεπισκευαστικές βιομηχανίες σε μία ανοικτή αγορά. Η υπόθεση προσέγγισε την Επιτροπή στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Οδήγησε σε από κοινού προσδιορισμό των προβλημάτων. Καθόρισε οκτώ τομείς δράσης από τη σκοπιά της βιομηχανίας ή της Επιτροπής. Αποτελεί τη βάση για ένα γόνιμο κοινωνικό διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού.

Λόγω της εξαιρετικά σημαντικής πτυχής της «γνώσης» και της E&A και λόγω του φαινομένου της παγκόσμιας «κινητικότητας των εγκεφάλων» (επιστήμονες, ερευνητές, διοικητικά στελέχη και επαγγελματίες) η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τη σύσταση τεχνολογικών πλατφορμών στις οποίες αναμένεται να συμμετάσχουν ενεργά οι βιομηχανικοί τομείς και οι επιχειρήσεις. Οι πλατφόρμες δεν πρέπει να περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις, αλλά να συμπεριλαμβάνουν επίσης άλλους βασικούς παράγοντες όπως είναι τα προηγμένα τεχνολογικά ινστιτούτα και τα πανεπιστήμια. Οι πλατφόρμες αυτές μπορούν να δημιουργήσουν επίσης νέες συμπράξεις ιδιωτικού και δημοσίου τομέα και αντίστροφα 17.

Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί κατάλληλο ευρωπαϊκό περιβάλλον για τη γνώση που να προκύπτει από αποτελεσματικές συνέργειες μεταξύ των πανεπιστημίων, των τεχνολογικών ιδρυμάτων και της βιομηχανίας με σκοπό την προώθηση της εφαρμοσμένης τεχνολογίας. Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τομέων. Επιπλέον, η καθιέρωση μιας οικονομίας που να βασίζεται στη γνώση πρέπει να συνοδεύεται από τα μέσα που απαιτούνται για την δια βίου κατάρτιση, που μπορεί επίσης να διοργανωθεί στα πλαίσια των ιδρυμάτων και των πανεπιστημίων. Ακόμη, η τάση αυτή μπορεί να ενθαρρυνθεί με την ανάληψη τομεακών πρωτοβουλιών. Στα πλαίσια αυτά, ο ρόλος της τεχνικής και διοικητικής διαχείρισης θα πρέπει να ενισχυθεί, εν όψει της κινητικότητας εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Προκειμένου να προωθηθεί η εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων που βασίζονται σε τομεακές αναλύσεις, καθένα από τα μέτρα αυτά πρέπει να συζητηθεί στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η μορφή αυτή του Συμβουλίου πρέπει να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στην ανανεωμένη βιομηχανική πολιτική προσφέροντας μία γενική πλατφόρμα για τα διάφορα διακυβευόμενα συμφέροντα.

Κατάλληλες τομεακές αναλύσεις που θα πραγματοποιηθούν από την Επιτροπή και το Συμβούλιο και τέλος διαπραγματεύσεις για τα μέτρα που πρέπει να υιοθετηθούν στους προαναφερθέντες τομείς θα ενισχύσουν επίσης τη δέσμευση των εθνικών αρχών, οι οποίες παράλληλα με τις επιχειρήσεις θα διαδραματίσουν εξέχοντα ρόλο στη δημιουργία ενός μελλοντικού επί ίσοις όροις ανταγωνισμού.

Ειδικά συμπεράσματα

Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής (ειδικότερα του Επίτροπου κ. Liikanen και της ΓΔ «Επιχειρήσεις») για την επανένταξη της «βιομηχανικής πολιτικής» ως προτεραιότητας στην ατζέντα της ΕΕ επί πλέον των οριζόντιων πολιτικών. Η πρωτοβουλία αυτή συνάδει με παρεμφερείς διαδικασίες στα διάφορα κράτη μέλη και μπορεί να προωθήσει κοινές απόψεις για το θέμα σε ολόκληρη την Ένωση. Θα συμβάλει στον βελτιωμένο προσδιορισμό των τρόπων και μέσων για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Προσδοκάται ότι θα συμβάλει επίσης στον καθορισμό κατάλληλων και συγκεκριμένων στόχων κατά την ενδιάμεση αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας το 2005.

Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι ενόψει της "νέου τύπου" βιομηχανικής πολιτικής, είναι επιτακτική ανάγκη να δημιουργηθεί ένα θεσμικό πλαίσιο εμπιστοσύνης στην ορθή κατανομή των καθηκόντων εντός της Ένωσης – ποιος είναι υπεύθυνος για τι και πότε; – και στην εφαρμογή στα κράτη μέλη των στόχων και των οδηγιών που υιοθετούν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και οι διάφοροι σχηματισμοί του.

Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ανάλυση και πολλές συστάσεις της έκθεσης «Αντιμετωπίζοντας την πρόκληση». Ωστόσο, δυστυχώς η έκθεση δεν αναφέρεται στην βιομηχανική πολιτική "νέου τύπου" ως χρήσιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στις παγκόσμιες αγορές. Ειδικότερα, η τομεακή ανάλυση και η ανάγκη για καλά συντονισμένες πολιτικές στο πλαίσιο αυτό θα έπρεπε να είχαν τονιστεί. Η ΕΟΚΕ προσυπογράφει την πρόταση για τα εθνικά σχέδια δράσεως. Προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα τόσο των σχεδίων δράσεως όσο και των πολιτικών της Ενώσεως, καθένα απ' αυτά θα πρέπει να συντονιστεί αποτελεσματικά από το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης της στρατηγικής της Λισσαβώνας το Μάρτιο του 2005.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις σε άλλες μεγάλες περιοχές του κόσμου –δαπάνες, αρμοδιότητες και τον συνδυασμό των δύο – αποφασιστικοί συντελεστές στον τομέα της ανταγωνιστικότητας είναι η γνώση, η ποιότητα, τόσο των εταιρειών όσο και των ανθρώπινων πόρων και δεξιοτήτων, και η κατάλληλη οργάνωση. Αυτό συνεπάγεται ότι οι συγκεκριμένες πολιτικές και τα μέτρα που θα ληφθούν στους τομείς αυτούς, θα είναι αποφασιστικής σημασίας για την Ευρώπη.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το άρθρο 3 στοιχείο ζ της Συνθήκης ΕΚ ορίζει ότι η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει «ένα καθεστώς που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό μέσα στην εσωτερική αγορά». Ουσιώδες τμήμα αυτού του καθεστώτος είναι η συνεχής άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου, προκειμένου να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού εξαιτίας των ενισχύσεων που χορηγούνται από τα κράτη μέλη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάζει τώρα μια πρόταση για τη ρύθμιση των κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, η οποία απαρτίζεται από μία απόφαση και ένα ειδικό κοινοτικό πλαίσιο και από την τροποποίηση της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων επιχειρήσεων.

Όλγα Κωστοπούλου

Δημοσιεύθηκε [TEN/190] γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση απόφασης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 86 της Συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος» και το «Σχέδιο οδηγίας της Επιτροπής της για την τροποποίηση της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημοσίων επιχειρήσεων» (COM(2004) τελικό).

Εισαγωγή

Η ανάγκη ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων έχει επισημανθεί από πολλά διαδοχικά Ευρωπαϊκά Συμβούλια. Στα συμπεράσματά του της 24ης Μαρτίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης ανέφερε ότι «το ύψος των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να περιοριστεί και το σύστημα να καταστεί διαφανέστερο. Προς το σκοπό αυτόν (...) τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδείξουν τάσεις μείωσης των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μέχρι το 2003, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη αναπροσανατολισμού των ενισχύσεων προς οριζόντιους στόχους κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των στόχων της συνοχής».

Η πρόταση αυτή έχει ως στόχο την εφαρμογή των κανόνων της Συνθήκης και, ιδιαίτερα, των κανόνων περί ανταγωνισμού, στις χρηματοδοτικές αντισταθμίσεις που χορηγούν τα κράτη μέλη σε ορισμένες υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για να καλύψουν το σύνολο ή μέρος των ειδικών δαπανών που απορρέουν από τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας.

Η πρόταση διακρίνει, ωστόσο, διάφορες κατηγορίες αντισταθμίσεων, περιορίζοντας από αυτήν την άποψη το πεδίο εφαρμογής της. Έτσι, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των νέων διατάξεων εκείνες οι αντισταθμίσεις που πληρούν τα τέσσερα κριτήρια που καθόρισε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις αποφάσεις του για τις υποθέσεις Altmark και Enirisorse:

όταν, δηλαδή, η δικαιούχος επιχείρηση είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση σαφώς καθορισμένων υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Οι παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση έχουν προσδιορισθεί προηγουμένως αντικειμενικά και με διαφάνεια. Η αντιστάθμιση δεν υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός ευλόγου κέρδους και, εάν η επιλογή της επιχειρήσεως που επιφορτίζεται με την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων δεν έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις βέλτιστες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, το ύψος της αντισταθμίσεως έχει υπολογιστεί βάσει ανάλυσης των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη για την εκπλήρωση της αποστολής της, προκειμένου να εκπληρώσει αυτές τις υποχρεώσεις επιτυχάνοντας και ένα εύλογο κέρδος. Κατά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, οι αντισταθμίσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της Συνθήκης για τις «κρατικές ενισχύσεις».

Εξαιρούνται επίσης από το πεδίο εφαρμογής της πρότασης οι οικονομικές ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας» που ρυθμίζονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, καθώς και εκείνες που προορίζονται για ορισμένες δημόσιες υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.

Ακόμη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 της Συνθήκης ΕΚ και των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1191/697 και 1107/708 του Συμβουλίου, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης ορισμένες ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα των επίγειων – σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών – μεταφορών, ιδίως στην περίπτωση επιχειρήσεων που παρέχουν αποκλειστικά αστικές, προαστιακές ή περιφερειακές μεταφορές.

Τέλος, βάσει συλλογισμών της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που λαμβάνουν υπόψη τους ειδικούς στόχους της κοινής πολιτικής μεταφορών, αποκλείονται επίσης από το πεδίο εφαρμογής της πρότασης οι αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας στους τομείς των αεροπορικών ή των θαλάσσιων μεταφορών, εκτός από τις θαλάσσιες μεταφορές όπου η δημόσια υπηρεσία συνίσταται στην εξυπηρέτηση νησιών με όγκο διακίνησης κάτω των 100.000 επιβατών ετησίως.

Κατά συνέπεια, το πεδίο εφαρμογής της πρότασης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της απόφασης, καλύπτει, εκτός από την προαναφερθείσα υπηρεσία της σύνδεσης νησιών, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται ως αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας σε επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε όλους τους τομείς που διέπονται από τη Συνθήκη ΕΚ και πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- χορηγούνται σε επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών εκτός φόρων, για όλες τις δραστηριότητές τους, μικρότερο συνολικά των ... [ποσό που θα προσδιοριστεί αργότερα] για τις δύο χρήσεις που προηγούνται της ανάθεσης της ΥΓΟΣ και το ετήσιο ύψος τους για την εν λόγω υπηρεσία παραμένει χαμηλότερο των ... [ποσό που θα προσδιοριστεί αργότερα] για τα πιστωτικά ιδρύματα, το πρώτο ποσό αντικαθίσταται με ... [ποσό που θα προσδιοριστεί αργότερα] του συνολικού ισολογισμού,
- χορηγούνται σε νοσοκομεία τα οποία αναπτύσσουν δραστηριότητες ΥΓΟΣ,
- χορηγούνται σε επιχειρήσεις κοινωνικής κατοικίας που αναπτύσσουν δραστηριότητες ΥΓΟΣ.

Η εφαρμογή της απόφασης στους τομείς αυτούς δεν προδικάζει τη συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων με τη Συνθήκη κατ' εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της ΣΕΚ, όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να γίνει διάκριση μεταξύ των ενισχύσεων μεγάλου ύψους, που δύνανται να προκαλέσουν σημαντικές στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό, από τη μία πλευρά, και των ενισχύσεων χαμηλότερου ύψους, από την άλλη.

Επίσης, η πρόταση καθιστά ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων επιχειρήσεων, ή των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν ανατεθεί υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, μέσω της τροποποίησης της ισχύουσας οδηγίας 80/723/ΕΟΚ με την εισαγωγή ενός νέου ορισμού της «επιχείρησης που υποχρεούται να τηρεί χωριστούς λογαριασμούς», ο οποίος, ανεξάρτητα από τον νομικό χαρακτηρισμό των αντισταθμίσεων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, επιβάλλει την τήρηση χωριστών λογαριασμών όταν οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν τις εν λόγω αντισταθμίσεις αναπτύσσουν και άλλες δραστηριότητες εκτός της ΥΓΟΣ.

Τέλος, οι διατάξεις της πρότασης εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των αυστηρότερων ειδικών διατάξεων για τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας που προβλέπονται σε τομεακές κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις και μέτρα και των κοινοτικών διατάξεων που ισχύουν για τις δημόσιες συμβάσεις.

Σε κάθε περίπτωση, η πρόταση περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της «μόνο στις υπηρεσίες που συνιστούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2» της ΣΕΚ, παρόλο που δεν παρέχει κανέναν ορισμό αυτής της έννοιας.

Οι δαπάνες που καταλογίζονται στην ΥΓΟΣ μπορούν να καλύπτουν όλο το μεταβλητό κόστος για την παροχή της ΥΓΟΣ, μια κατάλληλη συνεισφορά στις πάγιες δαπάνες και κατάλληλη απόδοση των κεφαλαίων που διατίθενται για την ΥΓΟΣ. Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες που δεν συνδέονται με την ΥΓΟΣ δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να καταλογιστούν στην ΥΓΟΣ. Κατά γενικό κανόνα, ο υπολογισμός των δαπανών «πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές αρχές λογιστικής».

Τέλος, το κράτος πρέπει να διενεργεί τακτικούς ελέγχους προκειμένου να εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχει υπερβολική αντιστάθμιση, δηλ. αντιστάθμιση που δεν είναι απαραίτητη για τη λειτουργία της ΥΓΟΣ, δεδομένου ότι αποτελεί κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Ωστόσο, αν το ύψος της υπερβολικής αντιστάθμισης δεν υπερβαίνει το 10% της ετήσιας αντιστάθμισης, μπορεί να αφαιρεθεί από το επόμενο έτος. Ενδέχεται, πάλι, δεδομένης της ετήσιας μεταβλητότητας των δαπανών ορισμένων ΥΓΟΣ, να είναι απαραίτητη για τη λειτουργία τους αντιστάθμιση υψηλότερη του 10%. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος πρέπει να προβαίνει σε περιοδικό τομεακό ισολογισμό ο οποίος να μην υπερβαίνει τα τρία έτη, και η υπερβολική αντιστάθμιση να επιστρέφεται μετά το πέρας αυτής της περιόδου.

Γενικές παρατηρήσεις

Η πρόταση αυτή εκπληρώνει τη δέσμευση που ανέλαβε η Επιτροπή έναντι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λάκεν, τον Δεκέμβριο του 2001, να βελτιώσει την ασφάλεια δικαίου στον τομέα των αντισταθμίσεων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας και, πιο συγκεκριμένα, να θεσπίσει ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση ΥΓΟΣ.

Είναι σαφές ότι δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στη χρηματοδότηση των υπηρεσιών γενικού συμφέροντος και, ιδιαίτερα, όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, παρόλο που, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου – αποφάσεις Almark και Enirisorse – έχει θεσπίσει ορισμένα νομικά κριτήρια υποχρεωτικής εφαρμογής σε αυτόν τον τομέα.

Τα κριτήρια αυτά πρέπει, ωστόσο, να διευκρινιστούν περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά τις μεθόδους υπολογισμού των δαπανών (διαφάνεια, παράμετροι) και τη φύση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αποτελούν αντικείμενο αντιστάθμισης.

Από αυτή την άποψη, η πρόταση είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τους οικονομικούς φορείς, διότι, μέχρι να τεθεί σε ισχύ το σχετικό κοινοτικό πλαίσιο, οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση λαμβάνουν ως πάροχοι υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος χωρίς να έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, ανεξαρτήτως του ύψους της, μπορεί να είναι παράνομη. Συνεπώς, οι φορείς αυτοί δεν προστατεύονται από ενδεχόμενες αγωγές που θα αμφισβητούσαν τη νομιμότητα αυτής της ενίσχυσης ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων των κρατών μελών.

Η ανάγκη διευκρίνισης είναι ακόμη πιο επιτακτική από τη στιγμή που υπάρχουν δύο ιδίως τομείς – η χρηματοδότηση και η ανάθεση συμβάσεων – όπου η διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών ως προς τον καθορισμό και τον σχεδιασμό των αποστολών των ΥΓΟΣ έρχεται συχνά σε αντίθεση με ορισμένους θεμελιώδεις κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

Έτσι, τα κράτη μέλη έχουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων για την αναγκαιότητα και τον τρόπο χρηματοδότησης της παροχής των ΥΓΟΣ, αφού, ελλείψει κοινοτικής εναρμόνισης, ο βασικός περιορισμός αυτής της ευχέρειας είναι ο σεβασμός της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού¹⁶, με την επιφύλαξη της εκπλήρωσης των κοινωνικών τους αποστολών, του πλήρους σεβασμού της αρχής της επικουρικότητας, η οποία αποτελεί δεσμευτικό νομικό κανόνα συνταγματικής φύσεως που πρέπει να τηρείται τόσο από την Ένωση όσο και από τα κράτη μέλη, και της μη αμφισβήτησης του κοινοτικού κεκτημένου.

Θα ήταν σκόπιμο να εξετάσει η Επιτροπή πώς θα μπορούσε να εξηγήσει σαφώς για ποιον λόγο υποβάλλεται κάθε πρόταση (νομική βάση, αναγκαιότητα, αναλογικότητα) και γιατί πρέπει να υποβληθεί σε κοινοτικό επίπεδο (κριτήρια επικουρικότητας, ποιοτικοί ή/και ποσοτικοί δείκτες), προς όφελος των ορθών πρακτικών και της συμβατότητας με το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας νομοθετικής πρότασης η οποία να συντελεί στην επέκταση των κριτηρίων που έχει προτείνει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για να εξαιρεθούν οι αντισταθμίσεις των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας από τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.

Ειδικές παρατηρήσεις

Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθούν ορισμένα τυπικά και ουσιαστικά ζητήματα που τίθενται με την ανάλυση της πρότασης.

Οι τρεις βασικοί στόχοι της πρότασης είναι συνοπτικά οι εξής: πρώτον, η εξασφάλιση της συμβατότητας με την κοινή αγορά των δημόσιων ενισχύσεων «χαμηλού σχετικά» ύψους που χορηγούνται σε επιχειρήσεις επιφορτισμένες με την παροχή ΥΓΟΣ, δεύτερον, η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά τις αντισταθμίσεις για την παροχή ΥΓΟΣ που υπερβαίνουν το ποσό αυτό, μέσω ενός κοινοτικού πλαισίου που καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησής τους

και τρίτον, ο καθορισμός των κριτηρίων σύμφωνα με τα οποία αυτές οι αντισταθμίσεις μπορούν να θεωρηθούν κρατική ενίσχυση.

Κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, οι διατάξεις της πρότασης θα πρέπει να επεκταθούν σε κάθε αντιστάθμιση σαφώς καθορισμένης και σταθερής υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας η οποία αντιστοιχεί στις πρόσθετες δαπάνες που επιβάλλει η εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης, χωρίς να τις υπερβαίνει, όπως καταδεικνύεται από τους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί η δικαιούχος επιχείρηση• και όλα αυτά με την επιφύλαξη της διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχου και της επιβολής κυρώσεων από την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Ωστόσο, η πρόταση δεν οριοθετεί με σαφήνεια το πεδίο εφαρμογής της, το οποίο, ιδίως στην περίπτωση της απόφασης, καθορίζεται βάσει ανομοιογενών κριτηρίων, τα οποία είτε εξαιρούν ορισμένες καταστάσεις ή τομείς, είτε τους οριοθετούν γενικά βάσει κριτηρίων περισσότερο ποσοτικής παρά ποιοτικής φύσεως.

Το ίδιο μπορούμε να πούμε και για τη χρήση, σε ορισμένες διατάξεις της πρότασης, ασαφών νομικών εννοιών όπως ο υπολογισμός των δαπανών που συνδέονται με την ΥΓΟΣ «σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές αρχές λογιστικής» ή, ακόμη, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της στις «υπηρεσίες που συνιστούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 86 παράγραφος 2» της ΣΕΚ, έννοια η οποία, ως γνωστόν, δεν ορίζεται ούτε στις Συνθήκες ούτε στο παράγωγο κοινοτικό δίκαιο.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, ενώπιον της ανάγκης νομικής διευκρίνισης, σε υπερεθνικό επίπεδο, των εννοιών της «υπηρεσίας γενικού συμφέροντος» και της «υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος», δεν είναι εξίσου επιτακτικό να οριστούν στον ίδιο βαθμό και οι κοινωνικές υπηρεσίες, για δύο τουλάχιστον λόγους: πρώτον, επειδή οι υπηρεσίες αυτές είναι σημαντικές για την κοινοτική έννομη τάξη μόνο σε περίπτωση που προσπορίζουν στον πάροχό τους οικονομικό όφελος και, δεύτερον, επειδή στην περίπτωση αυτή εμπίπτουν αναγκαστικά σε μία από τις δύο προηγούμενες κατηγορίες.

Επιπλέον, η πρόταση δεν ασχολείται με την κατηγοριοποίηση ορισμένων τρόπων χρηματοδότησης των ΥΓΟΣ, όπως η αλληλέγγυα χρηματοδότηση, λαμβανομένων υπόψη των προβλημάτων πρόσβασης σε ορισμένες εθνικές αγορές (π.χ. ασφάλειες), ούτε με τον καθορισμό των κριτηρίων για την αξιολόγηση των ορθών πρακτικών σε κοινοτικό επίπεδο, ο οποίος θα είχε, μεταξύ άλλων, το πλεονέκτημα ότι θα αποσαφηνιζε τη νομιμότητα της αποκαλούμενης «εκμετάλλευσης της αφρόκρεμας της αγοράς» («cream skimming»).

Παρόμοια ανομοιογένεια υπάρχει και στην ελκυστικότητα των διάφορων τομέων για τους φορείς παροχής των ΥΓΟΣ. Για την παροχή ορισμένων υπηρεσιών απαιτούνται ειδικές υποδομές και εξοπλισμοί, γεγονός που λογικά επιφέρει αύξηση του κόστους ή ακόμη και απόρριψη των ιδιωτικών επενδύσεων λόγω της χαμηλής βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης αποδοτικότητας.

Τα προβλήματα που θέτει η πρόταση άπτονται της ίδιας της βάσης της νομοθετικής τεχνικής που χρησιμοποιεί η Επιτροπή, τουλάχιστον σε δύο ζητήματα: τον λειτουργικό της στόχο και τη ρυθμιστική της αποτελεσματικότητα. Όσον αφορά το πρώτο, η τεχνική της πρότασης θυμίζει τη γνωστή τυπολογία των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία, που χρησιμοποιείται συχνά στο κοινοτικό νομικό σύστημα για τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά. Με την πρακτική ομαδοποίηση διαφορετικών καταστάσεων κατ' αυτόν τον τρόπο υπάρχει κίνδυνος συγκαλυμμένης εναρμόνισης, η οποία προσπαθεί να επιβάλει διά της ρυθμιστικής οδού μια ενιαία λύση για την πολύπλοκη πραγματικότητα των ΥΓΟΣ, ενώ αυτό που απαιτείται στην πραγματικότητα είναι μια λεπτομερέστερη νομική προσέγγιση ευρύτερης εμβέλειας.

Η παρατήρηση αυτή μας οδηγεί στο δεύτερο ζήτημα: τη ρυθμιστική αποτελεσματικότητα της πρότασης. Ελλείπει προηγούμενης πρότασης οδηγίας-πλαίσιο – όπως έχει ζητήσει έντονα η ΕΟΚΕ – η οποία να παγιώνει τους στόχους και τις βασικές ρυθμιστικές αρχές των ΥΓΟΣ και να διευκρινίζει τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στις Συνθήκες και στις τομεακές οδηγίες, καθώς και τους όρους για την παρέμβαση των διάφορων φορέων, η παρούσα πρόταση δεν εξασφαλίζει από μόνη της το επίπεδο της ασφάλειας δικαίου που απαιτεί αυτός ο τομέας της εσωτερικής αγοράς.

Χωρίς την προαναφερθείσα νομική υποδομή, προβλέπονται αναρίθμητες διαφωνίες όσον αφορά την εφαρμογή και την ερμηνεία, με πιθανό επακόλουθο την κατάρρευση των αρμόδιων δικαστικών οργάνων. Η εφαρμογή της ενδέχεται να προκαλέσει, εκ των πραγμάτων, παραβιάσεις της αρχής της επικουρικότητας, η οποία, στο σημερινό στάδιο της διαδικασίας ολοκλήρωσης, απολαύει υψηλού επιπέδου προστασίας, όπως φαίνεται από το άρθρο I-9 του ειδικού πρωτοκόλλου που είναι προσαρτημένο στο σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, το οποίο εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Συνέλευση.

Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να μην παρεμποδιστεί ο στόχος της ενίσχυσης της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής από την πρακτική εφαρμογή του προβλεπόμενου πλαισίου. Είναι απαραίτητο να διατηρηθούν, έστω και προσανατολισμένες προς τον στόχο της συνοχής και όπως ορίζει η Συνθήκη, οι κρατικές ενισχύσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιφερειών με ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο διαβίωσης ή με σοβαρό πρόβλημα ανεργίας, όπως και οι ενισχύσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της ανάπτυξης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων ή συγκεκριμένων οικονομικών ζωνών.

Θα πρέπει ίσως να αναπτυχθεί μια νέα προσέγγιση της πολιτικής των κρατικών ενισχύσεων σε κοινοτικό επίπεδο, αφού γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη η σχέση της Επιτροπής με τις περιφερειακές ή/και τοπικές αρχές, με τις οποίες θα πρέπει να συνεργάζεται άμεσα σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με τις ενισχύσεις που χορηγούν.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η ανάπτυξη των ατόμων, των πόλεων και των λαών συντελείται μέσω της ανταλλαγής και της κοινής αποδοχής των θετικών αξιών, που απορρέουν από τον σεβασμό για τον άλλον και αποβλέπουν στην κοινή γνώση, την ανοχή, την υποδοχή και την αμοιβαία διάθεση ανταλλαγής εμπειριών και προοπτικών.

Οι τομείς που εκ φύσεως εκπληρώνουν την αποστολή αυτή, είναι ο τουρισμός και ο αθλητισμός. Οι τομείς αυτοί, οι οποίοι αποτελούν ασφαλώς κοινωνικά και πολιτιστικά φαινόμενα, εκτός της οικονομικής τους διάστασης, έχουν ιδιαίτερες σχέσεις μεταξύ τους, εφόσον μετέχουν ορισμένων βασικών αξιών όπως η πνευματική περιέργεια, η διάθεση για αλλαγή, η ανοικτή συνείδηση και η έντιμη αντιμετώπιση.

Ελίνα Μιαούλη

Δημοσιεύθηκε [INT/232] γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Τουρισμός και αθλητισμός: οι μελλοντικές προκλήσεις για την Ευρώπη».

Εισαγωγή

Ο τουρισμός και ο αθλητισμός αποτελούν δύο τομείς που στο μέλλον καλούνται να διαδραματίσουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο για την οικονομική και κοινωνική ευημερία. Ο καίριος ρόλος τους έχει ομόφωνα αναγνωριστεί σε παγκόσμια κλίμακα. Ανέκαθεν, ο αθλητισμός προσέλκυε μεγάλες μάζες ατόμων που μοιράζονται το ίδιο πάθος χάριν του οποίου ακολουθούν τα αθλητικά γεγονότα, από τα πιο μικρά έως τα πιο μεγάλα.

Σήμερα, ο τουρισμός παρέχει ένα ευρύ φάσμα αθλητικών εκδηλώσεων που κατά τα τελευταία χρόνια κυρίως συμβάλλουν με μεγάλη επιτυχία στην αναζωογόνηση περιοχών που έχουν περιπέσει σε μερικό ή ολικό μαρασμό¹.

Το 2002, ο αριθμός των ατόμων που επισκέφθηκαν την Ευρώπη για τουρισμό ανήλθε σε 411 εκατομμύρια, πράγμα που αντιστοιχεί σε επίδραση επί του ΑΕγχΠ άνω του 5% και σε ποσοστό 58% του παγκόσμιου τουρισμού. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Τουρισμού (DOT) προβλέπεται ότι έως το 2020, το ποσοστό της παγκόσμιας αγοράς τουρισμού της Ευρώπης θα μειωθεί στο 46%, έστω κι αν η παρουσία τουριστών θα έχει διπλασιαστεί σχεδόν, λόγω των νέων ανταγωνιστών.

Στο πλαίσιο της παρούσης γνωμοδότησης, η ΕΟΚΕ διοργάνωσε στη Ρώμη δημόσια ακρόαση με θέμα "Τουρισμός και αθλητισμός: οι μελλοντικές προκλήσεις για την Ευρώπη", στην οποία συμμετείχαν Ιταλοί και Ευρωπαίοι έγκριτοι εκπρόσωποι του τουριστικού και αθλητικού τομέα, καθώς και οι προϊστάμενοι της μονάδας "Τουρισμός" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κατόπιν της δημόσιας ακρόασης στη Ρώμη και δεδομένου ότι εφέτος η παγκόσμια ημέρα τουρισμού (27 Σεπτεμβρίου 2004) θα έχει ως θέμα "Αθλητισμός και τουρισμός: δύο ζωτικές δυνάμεις στην υπηρεσία της αμοιβαίας κατανόησης, του πολιτισμού και της ανάπτυξης της κοινωνίας", η ΕΟΚΕ χάραξε ορισμένες κατευθυντήριες γραμμές για την μελλοντική και πιο ολοκληρωμένη πολιτική ανάλυσης και παρέμβασης στους δύο τομείς.

Τουρισμός και αθλητισμός: οι μελλοντικές προκλήσεις για την Ευρώπη

Τα επόμενα συνεπώς έτη, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης όλης της υφής θα επικεντρώσουν την προσοχή τους στην ήπειρό μας για μεγάλη χρονική περίοδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα βρεθεί, λόγω αυτών των εκδηλώσεων, στο επίκεντρο της επικοινωνίας μέσω διαφόρων τηλεοπτικών δικτύων και σε διαφορετικά επίπεδα. Θα γίνει συνεπώς λόγος για την Ευρώπη, στο ευρύ κοινό, και από άποψη πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική, τουριστική και προφανώς αθλητική.

Η Ένωση αποτελείται πλέον από 25 κράτη μέλη με όλα τα πλεονεκτήματα που συνεπάγεται αυτό για τα 450 εκατομμύρια κατοίκων της νέας κοινοτικής επικράτειας. Θα υπάρξει συνεπώς μεγαλύτερος αριθμός προσβάσιμων προορισμών, πολίτες με μεγαλύτερη κινητικότητα, αθλητές και γεγονότα που θα πρέπει να ενσωματωθούν το ταχύτερο δυνατό σε προγράμματα και συστήματα της ηπείρου.

Τουρισμός και αθλητισμός: ένα στρατηγικό δίδυμο για την Ευρώπη

Ο τουρισμός είναι μια βιομηχανία ειρήνης που ευνοεί την συνένωση των λαών και επιτρέπει την συμβίωση με βάση την ανοχή και τον αμοιβαίο σεβασμό. Ο τουρισμός έχει αποδείξει ότι μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των όρων διαβίωσης εκατομμυρίων ατόμων στον κόσμο, και να ευνοήσει την πιο δίκαια και αλληλέγγυα οικονομική ανάπτυξη.

Ο αντίκτυπος του τουρισμού στην απασχόληση είναι σημαντικός. Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, περισσότερες από 2 εκατομμύρια επιχειρήσεις λειτουργούν στον τομέα αυτό, απασχολώντας εργατικό δυναμικό άνω των 8 εκατομμυρίων εργαζομένων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι συναφείς παραγωγικές δραστηριότητες.

Η πρόκληση των επόμενων ετών θα είναι η δημιουργία και διατήρηση ενός οικονομικώς και κοινωνικώς σταθερού πλαισίου σε όλη την Ευρώπη των 25 με την άρση κάθε μορφής κοινωνικού αποκλεισμού. Ο τουρισμός και ο αθλητισμός, μαζί με τον πολιτισμό, πρέπει να αποδώσουν συγκεκριμένους καρπούς, να είναι προσίτοι σε όλους, με την πρόβλεψη μορφών διευκόλυνσης των μειονεκτικών κοινωνικών κατηγοριών.

Η ανάπτυξη όμως του ποιοτικού τουρισμού προϋποθέτει την ολοκλήρωση και άλλων παραγωγικών και/ή ψυχαγωγικών τομέων της κοινωνίας. Και ο αθλητισμός, πραγματική δεξαμενή αξιών, πολιτισμού, κανόνων και ιδεωδών, αποτελεί τον ιδανικό φορέα της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα επίπεδα.

Ο αθλητισμός, όπως και ο τουρισμός, είναι συνεπώς βασικός συντελεστής της ανθρώπινης δραστηριότητας κατά τον ελεύθερο χρόνο και ταυτοχρόνως κινητήρια δύναμη για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη με μεγάλες δυνατότητες.

Όπως είναι γνωστό, οι αξίες αυτές που ανάγονται στις πρώτες ελληνικές ολυμπιάδες του 8ου αιώνα π.Χ., είναι πάντοτε επίκαιρες και αναγνωρίζονται ολοένα και περισσότερο από τις πολιτικές κατάρτισης για τους νέους.

Ο αθλητισμός από τη μια πλευρά επωφελείται των τουριστικών υποδομών και υπηρεσιών, και από την άλλη γεννά τον τουρισμό, ο οποίος με τη σειρά του επωφελείται σημαντικά από τα αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς. Αρκεί να σκεφτούμε τον αριθμό ατόμων που μετακινούνται για να παρακολουθήσουν το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου ή μια Ολυμπιάδα και κυρίως την προβολή της χώρας που φιλοξενεί τέτοια γεγονότα.

Το θεσμικό επίπεδο

Τα προηγούμενα χρόνια η μόνη νομοθετική βάση για μια κοινοτική πολιτική του τουρισμού ήταν το άρθρο 3, στοιχείο τ, της Συνθήκης ΕΚ, όπου γινόταν γενικότερη αναφορά στην λήψη μέτρων στον τομέα του τουρισμού.

Για έναν τομέα με τόσο σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομίες των κρατών μελών της Ένωσης τούτο αποτελούσε πραγματική τροχοπέδη για την υλοποίηση μιας πραγματικά ευρωπαϊκής πολιτικής τουρισμού.

Ωστόσο, κυρίως από το 1999, παρατηρείται ανανέωση και αύξηση του ενδιαφέροντος για τον τουρισμό εκ μέρους των κοινοτικών θεσμικών οργάνων. Η ΕΟΚΕ έχει παρακολουθήσει με προσοχή αυτή τη νέα τάση και εκφράζει την πλήρη ικανοποίησή της για την εισαγωγή ενός ad hoc άρθρου για τον τουρισμό στο Σύνταγμα της Ευρώπης.

Χάρη, μεταξύ άλλων, στην ώθηση που δόθηκε στην Διάσκεψη Κορυφής της Νίκαιας, ο αθλητισμός αναγνωρίστηκε από το Σύνταγμα της Ευρώπης που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2004 όπου υπάρχει ειδικό άρθρο.

Για να επισημάνει δε την κοινωνική και εκπαιδευτική σημασία του αθλητισμού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακήρυξε το 2004 "Ευρωπαϊκό έτος της εκπαίδευσης μέσω του αθλητισμού". Με τον τρόπο αυτό επιστάται η προσοχή στον τομέα και διευκολύνεται η χρηματοδότηση σχεδίων κατάρτισης, ευαισθητοποίησης και ανάπτυξης των σχολικών και παράλληλων με το σχολείο δραστηριοτήτων όλης της ΕΕ.

Οι όροι σύνδεσης τουρισμού, αθλητισμού και πολιτισμού αποτελούν μια από τις προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα επόμενα χρόνια για να βοηθηθεί η ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας και να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής ευημερίας για όλους.

Η επεξεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο αυτής της καινοτόμου στρατηγικής που αποσκοπεί στην οριζόντια συνένωση αθλητισμού, τουρισμού και πολιτισμού μπορεί να γίνει είτε μέσω ειδικών εργαστηρίων (που θα λειτουργήσουν επίσης και στο εσωτερικό του Ευρωπαϊκού Φόρουμ τουρισμού ή ενός Ευρωπαϊκού Φόρουμ Αθλητισμού) είτε με την προαγωγή καινοτόμων πρωτοβουλιών (για παράδειγμα: ανταλλαγές φοιτητών, διεξαγωγή εκστρατειών ευαισθητοποίησης προκειμένου ο "αθλητικός" τουρίστας να συμμετέχει στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή του τόπου όπου λαμβάνει χώρα το αθλητικό γεγονός, ή ακόμη, μαθήματα για την ανάπτυξη νέων αρμοδιοτήτων, κλπ). Από τη σκοπιά αυτή, είναι απαραίτητη στην συζήτηση αυτή η συμμετοχή τόσο της κοινωνίας των πολιτών όσο και των εταιριών του ιδιωτικού τομέα.

Ασφάλεια και ολυμπιακή εκεχειρία

Στην περίοδο αυτή των μεγάλων μετακινήσεων, των μεγάλων αθλητικών γεγονότων και της έντονης παρουσίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης επισημαίνεται το θέμα της ασφάλειας που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με αίσθημα ευθύνης, χωρίς τη δημιουργία αδικαιολόγητου πανικού, και με τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων πρόληψης και ελέγχου ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη διεξαγωγή κάθε αθλητικής εκδήλωσης.

Η συνεργασία και η προληπτική επεξεργασία κοινών στρατηγικών παρέμβασης συνιστούν, εν προκειμένω, καθοριστικής σημασίας στοιχεία για τη διαχείριση των μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων.

Τα Ηνωμένα Έθνη, κατά την Γενική Συνέλευση της 6ης Σεπτεμβρίου 2000, ψήφισαν δήλωση της οποίας το σημείο 10 διαβεβαιώνει: "Ζητούμε από τα κράτη μέλη να σεβαστούν την ολυμπιακή εκεχειρία, μεμονωμένα και συλλογικά, σήμερα και στο μέλλον και να υποστηρίξουν τη Διεθνή Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων για τις προσπάθειες που καταβάλει όσον αφορά την προαγωγή της ειρήνης και της κατανόησης των ανθρώπων μέσω του αθλητισμού και του ολυμπιακού ιδεώδους".

Τα ίδια δήλωσαν πρόσφατα τόσο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών (12 Δεκεμβρίου 2003) όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (1η Απριλίου 2004). Ιδιαίτερα το ΕΚ τάχθηκε υπέρ της σύστασης από την ΔΟΕ (Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή) ενός Διεθνούς Ιδρύματος για την Ολυμπιακή Εκεχειρία, που να έχει ως στόχο την περαιτέρω προώθηση των ιδεωδών της ειρήνης και της κατανόησης μέσω του αθλητισμού.

Ολοκληρωμένη αειφορία

Η διοργάνωση των εκδηλώσεων πρέπει να βασίζεται σε όλες τις αρχές της βιωσιμότητας: κοινωνικοπολιτιστικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές. Θα πρέπει να εφαρμόζονται στον αθλητισμό και στους αθλητικούς προορισμούς οι κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν για τη βιωσιμότητα στον τομέα του τουρισμού και οι οποίες υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην προαναφερθείσα πρόσφατη ανακοίνωσή της με τίτλο “Βασικές κατευθύνσεις για την αειφορία του ευρωπαϊκού τουρισμού”¹⁵ και οι οποίες περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση της ΕΟΚ : “Για έναν τουρισμό προσιτό σε όλους και κοινωνικά βιώσιμο”¹⁶.

Από κοινωνικής και πολιτιστικής σκοπιάς, η αθλητική εκδήλωση θα πρέπει ειδικότερα να γίνεται αφορμή αξιολόγησης των πολιτιστικών ταυτοτήτων και ανταλλαγών. Προτείνεται συνεπώς να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις τουριστικού και αθλητικού χαρακτήρα που εμπλέκουν περισσότερες περιφέρειες διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών (κατά το πρότυπο του προγράμματος Interreg).

Θα πρέπει συνεπώς να προσδιοριστούν και υποστηριχθούν τα πρότυπα σχεδιασμού, διαχείρισης και ανάπτυξης των εκδηλώσεων αυτών με σκοπό τη μεγιστοποίηση της χρήσης και της προστιθέμενης αξίας, κυρίως προς όφελος του τόπου της κοινότητας υποδοχής που συχνά υφίσταται τις αρνητικές συνέπειες και σπανίως μόνο επωφελείται.

Οι αθλητικές εκδηλώσεις θα πρέπει να ενταχθούν στον μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο προγραμματισμό της τοπικής αρχής και της χώρας υποδοχής. Ιδιαίτερως θα πρέπει να εξεταστούν οι επιπτώσεις που θα έχουν στην συνολική εικόνα των τουριστικών/ αθλητικών προορισμών.

Τουρισμός, αθλητισμός και κατάρτιση

Τονίζεται ότι είναι σκόπιμο να ενισχυθεί σε όλα τα επίπεδα η κατάρτιση και η εκπαίδευση στο πλαίσιο των πολιτικών που αφορούν τον αθλητισμό και τον τουρισμό.

Μεταξύ των κεντρικών αξιών που θα πρέπει να αναπτυχθούν και να διαδοθούν είναι και οι αξίες της ανοχής, του ανοίγματος και της υποδοχής καθώς και της διαθεσιμότητας έναντι των λαών και των διαφόρων εθνών. Η ανταλλαγή αυτών των αξιών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης προϋποθέτει, αφενός, ανάλογη βασική εκπαίδευση αλλά και επιμόρφωση των ενηλίκων που απασχολούνται στον τομέα του τουρισμού και του αθλητισμού και, αφετέρου, μια ουσιαστική ανταλλαγή εμπειριών η οποία θα πρέπει να ενθαρρυνθεί. Οι τουρίστες συνδέουν το ταξίδι τους και με ορισμένες προσδοκίες όσον αφορά το σεβασμό των προαναφερθεισών αξιών. Προτείνεται συνεπώς να συνεχιστεί η προαγωγή της κινητικότητας και των ανταλλαγών φοιτητών μέσω της διοργάνωσης αθλητικών συναντήσεων στο πρόγραμμα των οποίων θα συμπεριλαμβάνονται και μαθήματα γνώσης και εμπάθουσας των τοπικών, κοινωνικών και πολιτιστικών πραγματικοτήτων.

Συμπεράσματα

Ο τουρισμός και ο αθλητισμός μπορούν να θεωρηθούν ως εργαστήρια για την ανάπτυξη, την ανταλλαγή και την κατανόηση θετικών αξιών, που εμπνέονται από σεβασμό για τους άλλους και αποσκοπούν στην αμοιβαία γνώση, ανοχή και υποδοχή. Πρόκειται πράγματι για τομείς που εκ φύσεως έχουν την αποστολή αυτή και ο ρόλος τους είναι ιδιαίτερα σημαντικός στο πλαίσιο μιας ολοένα και δυναμικότερης κοινωνίας, η οποία χαρακτηρίζεται από έντονες κοινωνικές και πολιτιστικές, γεωπολιτικές και τεχνολογικές αλλαγές.

Η ενσωμάτωση του τουρισμού και του αθλητισμού στην τελική έκδοση του Συντάγματος της Ευρώπης είναι ιστορικής σημασίας για τους δύο τομείς. Η ΕΟΚΕ εύχεται την ανάληψη σημαντικής δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε αυτούς τους τομείς και προτείνει την χρήση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού για να διασφαλιστεί η ανταλλαγή γνώσεων και δεξιοτήτων και η σύγκριση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο αθλητισμός και ο τουρισμός είναι δύο πολύπλοκοι και ανομοιογενείς τομείς και για αυτό το λόγο είναι πολύ δύσκολο να μελετηθούν από κοινού και να συγκριθούν από οικονομική και κοινωνική άποψη. Η ΕΟΚΕ προτείνει συνεπώς τη δημιουργία ενός "Κοινού Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου" και μιας τράπεζας δεδομένων που θα συλλέγουν, θα συγκεντρώνουν και θα διαδίδουν στα κράτη μέλη γνώσεις και καλύτερες μεθόδους για την ανάπτυξη των δύο τομέων.

Εξάλλου η ΕΟΚΕ εύχεται η ΕΕ να προωθήσει μελέτες και έρευνες που θα καταστήσουν δυνατή τη συγκριτική ανάλυση σε ευρωπαϊκό επίπεδο του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου του διώνυμου τουρισμός-αθλητισμός.

Η παροχή της δυνατότητας πρόσβασης όλων στον τουρισμό και στον αθλητισμό καθώς και η χάραξη πολιτικών για την υποστήριξη αυτής της πρόσβασης πρέπει να είναι προτεραιότητα σε όλες τις δράσεις ανάπτυξης των δύο τομέων, και να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέρη του πληθυσμού, δηλαδή οι νέοι, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες αλλά και οι οικονομικά ασθενέστεροι. Εν προκειμένω τονίζεται η σημασία μιας εκστρατείας ευαισθητοποίησης και του ιδιωτικού τομέα για να συνειδητοποιηθεί ότι η δυνατότητα πρόσβασης και η αειφορία αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την ύπαρξη μεγαλύτερης ανταγωνιστικότητας στην αγορά.

Προτείνεται η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τον Τουρισμό, με στόχο τη διαφύλαξη της ιδιαιτερότητας του τομέα αυτού, την ανάλυση των κρίσεων, τον καθορισμό πιθανών προσανατολισμών ανάπτυξης και τον προσδιορισμό καινοτόμων μέσων για την αειφόρο ανάπτυξη που θα πρέπει να ενσωματωθούν στις διαρθρωτικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο τουρισμός και ο αθλητισμός είναι δύο πολύπλοκα και πολύπλευρα φαινόμενα, με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Η παρούσα γνωμοδότηση υποστηρίζει την ανάγκη οριζόντιας ολοκλήρωσης αυτών των τομέων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, αρκεί αυτές οι δυνατότητες να καταστούν συγκεκριμένες τόσο από κοινωνικοοικονομικής πλευράς όσο και από πολιτιστικής πλευράς. Επίσης, κατά την εφαρμογή των μέτρων, η ΕΟΚΕ επισημαίνει την ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης της αειφορίας τους υπό το πρίσμα όλων των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών.

Η παρούσα γνωμοδότηση αποκαλείται από την ΕΟΚΕ "Δήλωση της Ρώμης για τον τουρισμό και τον αθλητισμό" για την καλύτερη εδραίωση και διάδοσή της σε όλες τις σημαντικές εκδηλώσεις του τουριστικού και αθλητικού τομέα σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΔÁΜΑΣΟ RUIZ-JARABO
COLOMER της 7ης Δεκεμβρίου 2004**

Υπόθεση C-140/03

Ελευθερία εγκαταστάσεως

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας

«Ίδρυση και εκμετάλλευση καταστημάτων οπτικών ειδών – Προϋποθέσεις – Περιορισμοί για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα – Δικαιολόγηση – Αρχή της αναλογικότητας»

Στην υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, να αναγνωριστεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ, λόγω των προϋποθέσεων που επιβάλλει τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα προκειμένου να τους δοθεί άδεια εκμεταλλεύσεως, στην επικράτειά της, καταστημάτων οπτικών ειδών.

Στην κρίση του Δικαστηρίου υποβάλλεται εκ νέου μια υπόθεση που έχει ως αντικείμενο τους αποκαλούμενους «περιορισμούς οι οποίοι εφαρμόζονται αδιακρίτως», δεδομένου ότι η επίμαχη νομοθεσία δεν διακρίνει μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών κοινοτικών υπηκόων. Η διαφορετική μεταχείριση μπορεί να προκύπτει εμμέσως λόγω άλλων προϋποθέσεων, φαινομενικά ουδέτερων, στη συγκεκριμένη περίπτωση λόγω του ότι η ίδρυση καταστήματος οπτικών επιτρέπεται μόνο στον πτυχιούχο επαγγελματία οπτικό, ο οποίος ενεργεί είτε προσωπικώς είτε μέσω της συμμετοχής του σε προσωπική εταιρία.

Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο

Η Συνθήκη ΕΚ αφιερώνει τον τίτλο ΙΙΙ στις θεμελιώδεις ελευθερίες κυκλοφορίας των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, ρυθμίζοντας ειδικότερα το δικαίωμα εγκαταστάσεως στο κεφάλαιο 2, το οποίο περιλαμβάνει τα άρθρα 43 έως 48, από τα οποία στην υπό κρίση προσφυγή ενδιαφέρουν το πρώτο και το τελευταίο.

Το άρθρο 43 ΕΚ οριοθετεί το δικαίωμα αυτό:

«Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου της παρούσας Συνθήκης που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων.»

Η ενώπιον της διοικήσεως διαδικασία

Ως συνέπεια της καταγγελίας που υπέβαλαν δύο ανώνυμες εταιρίες (η μητρική εταιρία, με έδρα άλλο κράτος μέλος, και η ελληνική θυγατρική της) στις οποίες δεν χορηγήθηκε άδεια ιδρύσεως καταστήματος οπτικών ειδών βάσει του νόμου 971/79, η Επιτροπή, με έγγραφο της 27ης Ιανουαρίου 1998, επισήμανε στις ελληνικές αρχές το ασύμβατο της νομοθεσίας αυτής προς τα άρθρα 52 και 58 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρα 43 ΕΚ και 48 ΕΚ).

Αφού έλαβε το αντίστοιχο έγγραφο οχλήσεως, η Ελληνική Κυβέρνηση ανακοίνωσε στις 13 Ιανουαρίου 1999 ότι η τροποποίηση είχε συντελεστεί με τον νόμο 2646/98. Στις 27 Μαρτίου 2003, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Εξέταση της προσφυγής

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι περιορισμοί που επιβάλλει η ελληνική νομοθεσία για τους οπτικούς αντιβαίνουν προς την ελευθερία εγκαταστάσεως σε δύο τομείς: στον τομέα των φυσικών προσώπων, κατά παράβαση του άρθρου 43 ΕΚ, και στον τομέα των εταιριών, κατά παράβαση του άρθρου 48 ΕΚ, σε συνδυασμό προς το προαναφερθέν άρθρο.

Η ελευθερία εγκαταστάσεως και τα όριά της

Αυτή η θεμελιώδης ελευθερία, που αναγνωρίζεται στα φυσικά και στα νομικά Κατά τη νομολογία, πρόκειται για μια πολύ ευρεία έννοια, που εμπεριέχει τη δυνατότητα συμμετοχής, με σταθερό και συνεχή τρόπο, στην οικονομική ζωή άλλου κράτους μέλους εκτός του κράτους προελεύσεως, διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οικονομική και κοινωνική αλληλοδιείσδυση στο εσωτερικό της Κοινότητας, σε ό,τι αφορά τον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων .

Για την επίλυση της παρούσας διαφοράς ενέχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα δημιουργίας και διατηρήσεως, εφόσον τηρούνται οι επαγγελματικοί κανόνες, περισσοτέρων του ενός κέντρων δραστηριότητας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Οι κανόνες αυτοί, με τη σειρά τους, δεν μπορούν να παραβαίνουν τις προϋποθέσεις που επιβάλλει η κοινοτική έννομη τάξη.

Το Δικαστήριο έχει δεχθεί συναφώς ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τόσο η πρόσβαση σε συγκεκριμένες δραστηριότητες όσο και η άσκησή τους υπόκεινται στην τήρηση ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, εφόσον συντρέχουν τέσσερις προϋποθέσεις:

- εφαρμόζονται κατά τρόπο μη δημιουργούντα διακρίσεις λόγω ιθαγενείας,
- δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος,
- είναι πρόσφορες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και
- δεν βαίνουν πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

Περιορισμοί στην ελευθερία εγκαταστάσεως των φυσικών προσώπων

Το άρθρο 6, παράγραφος 6, του νόμου 971/79 απαγορεύει στους οπτικούς, κάθε ιθαγενείας, να είναι κάτοχοι περισσοτέρων του ενός καταστημάτων οπτικών ειδών. Εφαρμόζεται, επομένως, χωρίς διάκριση, προκειμένου να τυγχάνουν ίσης μεταχειρίσεως τόσο οι Έλληνες πολίτες όσο και οι πολίτες των λοιπών κρατών μελών.

Η καθής κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι ο περιορισμός αυτός συνεπάγεται μείωση της κοινοτικής ελευθερίας, δικαιολογείται όμως από λόγους δημοσίας υγείας.

Μεταξύ των λόγων αυτών, η Ελληνική Κυβέρνηση προέβαλε, κατά την πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασία, την ανάγκη να διασφαλίζεται μια ισόρροπη γεωγραφική κατανομή των καταστημάτων οπτικών ειδών. Ωστόσο, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της, ο κανόνας «ένας επαγγελματίας ανά κατάστημα» είναι αφ' εαυτού απρόσφορος να επιτύχει τον επιδιωκόμενο σκοπό, δεδομένου ότι κανείς δεν απαγορεύει στους πτυχιούχους να εγκατασταθούν στις πλέον απομακρυσμένες ή τις λιγότερο αποδοτικές περιοχές ή περιφέρειες.

Πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη θεωρούν, ως επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, την ανάγκη όπως τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρουν τα καταστήματα οπτικών τελούν υπό την ευθύνη διπλωματούχου οπτικού. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί παρόμοιες θέσεις σχετικά με άλλα επαγγέλματα υγείας.

Όμως, προκειμένου ο περιορισμός να μην είναι ασυμβίβαστος προς το κοινοτικό δίκαιο, πρέπει να είναι πρόσφορος προς επίτευξη του σκοπού αυτού και ανάλογος προς το επιδιωκόμενο έννομο αγαθό.

Η καταλληλότητα του επίμαχου μέτρου δεν είναι προφανής. Η καθής κυβέρνηση αρκείται στην παράθεση του άρθρου 6 του νόμου 971/79, καθώς και της αποφάσεως που το ερμηνεύει, κατά το οποίο η διάθεση ομματογυαλίων και άλλων φακών διορθωτικών των διαθλαστικών ανωμαλιών πρέπει να γίνεται σε καταστήματα των οποίων η διεύθυνση ή η διαχείριση ανήκει σε διπλωματούχο προσωπικό, χωρίς να του επιβάλλει καμιά υποχρέωση παρουσίας ή εξυπηρέτησης του πελάτη.

Στην περίπτωση αυτή, όμως, δεν πληρούται η προϋπόθεση της αναλογικότητας, εφόσον υπάρχουν μέτρα λιγότερο περιοριστικά τα οποία σέβονται περισσότερο το κοινοτικό δίκαιο απ' ό,τι τα θεσπισθέντα στην Ελλάδα. Εξάλλου, όσον αφορά τις σχέσεις με τον πολίτη, το Δικαστήριο δεν απαιτεί την εγγύτητα του επαγγελματία με τον ασθενή ή τον πελάτη κατά τρόπο συνεχή.

Η αποκατάσταση της ζημίας, που επικαλείται η καθής κυβέρνηση προς στήριξη της νομιμότητας του περιορισμού, θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την προσφυγή σε ορισμένα νομικά εργαλεία για την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας, όπως, για παράδειγμα, η άμεση ή έμμεση ευθύνη του ιδιοκτήτη για τις ζημίες που προκαλούν οι υπάλληλοι ή η υποχρέωση συνάψεως ασφαλιστικής συμβάσεως.

Περιορισμοί στην ελευθερία εγκαταστάσεως των εταιριών

Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, ο νόμος 2646/98 περιορίζει την ελευθερία εγκαταστάσεως εμπορικών καταστημάτων, καθόσον επιτρέπει αποκλειστικά στους οπτικούς να δημιουργούν εταιρίες, υπό τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, για την εκμετάλλευση των καταστημάτων, απαιτώντας όπως ο πτυχιούχος κατέχει τουλάχιστον το 50 % του κεφαλαίου και, αν μετέχει, το πολύ, σε μία ακόμη εταιρία, η άδεια χορηγείται σε άλλο διπλωματούχο οπτικό.

Οι προϋποθέσεις αυτές διαφέρουν από τις επιβαλλόμενες στα φυσικά πρόσωπα, γι' αυτό και η Επιτροπή ζητεί να αναγνωρισθεί, για το γεγονός αυτό, η παράβαση της υποχρεώσεως εξομοιώσεως που επισύρει κυρώσεις κατά το άρθρο 48 ΕΚ.

Η πρόταση πάσχει από μια κάποια μονομέρεια, γι' αυτό επιβάλλεται να γίνουν τρεις παρατηρήσεις.

Πρώτον, η κατάσταση των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων, από την ίδια τους τη φύση, διαφέρει θεμελιωδώς, οπότε οποιαδήποτε εξομοίωση, η οποία γενικώς είναι πάντοτε ατελής, πρέπει να εκφράζει αυτή τη θεμελιώδη διαφορά. Το άρθρο 48 ΕΚ επιβάλλει, ωστόσο, μια τεολογική ερμηνεία: η Συνθήκη θέλησε τα νομικά πρόσωπα να απολαύουν της ελευθέρως εγκαταστάσεως στο ίδιο μέτρο όπως και τα φυσικά πρόσωπα.

Η δεύτερή μου παρατήρηση αφορά τον δυνητικό χαρακτήρα, όπως υπογράμμισα, του αορίστου στοιχείου της εξομοιώσεως. Η υποχρέωση ίσης μεταχειρίσεως δεν επιβάλλεται κατά τρόπο δεσμευτικό, επ' απειλή επιβολής κυρώσεων, αλλά για να αναγνωρίζεται στις εταιρίες η δυνατότητα να απολαύουν ενός δικαιώματος παρομοίου τουλάχιστον περιεχομένου. Εκ τούτου, συνάγεται ότι δεν παραβαίνει το άρθρο 48 ΕΚ το κράτος μέλος το οποίο, επιτρέποντας την ελεύθερη εγκατάσταση των νομικών προσώπων, απαγορεύει ή περιορίζει αδικαιολόγητα την εγκατάσταση των φυσικών προσώπων. Για τον ίδιο λόγο, δεν μπορεί η αόριστη αναφορά στο στοιχείο της εξομοιώσεως να συνίσταται σε κανονιστική ρύθμιση η οποία παραβαίνει απ' εαυτής το κοινοτικό δίκαιο.

Τρίτον, υπάρχουν σοβαρές δυσχέρειες στην αποδοχή της θέσεως της Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο χαρακτηρισμού του καθεστώτος που αναγνωρίζεται στις εταιρίες εκ μέρους του καθού κράτους μέλους.

Μολονότι διαφέρει από το εφαρμοζόμενο στα φυσικά πρόσωπα όσον αφορά τις λεπτομέρειες που αυτό προβλέπει, αμφότερα ενσωματώνουν την ενεργητική αρχή «ένας επαγγελματίας οπτικός για κάθε κατάσταση»· στη μια περίπτωση, με την άμεση απαίτηση, στην άλλη, με τον μηχανισμό για τον καθορισμό του υποχρεωτικώς πλειοψηφούντος μετόχου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η νομοθεσία για τα φυσικά πρόσωπα, της οποίας η αντίθεση προς την κοινοτική νομιμότητα τονίστηκε προηγουμένως, εξομοιώνεται με αυτή για τα νομικά πρόσωπα, προκύπτει ότι ούτε και αυτή πληροί τις προϋποθέσεις του κοινοτικού δικαίου.

Τέλος, παρά το ότι, όπως αναφέρθηκε στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ελληνική Δημοκρατία τροποποίησε δύο φορές τη νομοθεσία της για να την προσαρμόσει προς το κοινοτικό δίκαιο, αναγνωρίστηκε με τη νομολογία ότι η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή εμφανίζεται κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας και ότι οι επελεθούσες στη συνέχεια μεταβολές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται συμφέρον προς εκτίμηση της καταστάσεως εκείνη τη στιγμή, προκειμένου, για παράδειγμα, να θεμελιωθεί η ενδεχόμενη ευθύνη που υπέχει το κράτος μέλος σχετικά με τα δικαιώματα τα οποία προσβλήθηκαν από την παράβαση .

Πρόταση

Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, προτείνω στο Δικαστήριο:

- 1) να αναγνωρίσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία,
 - διατηρώντας σε ισχύ τον νόμο 971/79, που δεν επιτρέπει σε διπλωματούχο οπτικό να εκμεταλλεύεται περισσότερα του ενός καταστήματα οπτικών ειδών, περιορίζει την ελευθερία εγκαταστάσεως, παραβαίνοντας έτσι το άρθρο 43 ΕΚ, και
 - θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ τον νόμο 971/79 και τον νόμο 2646/98, που εξαρτούν την ίδρυση καταστήματος οπτικών από την άδεια που παρέχεται σε επαγγελματία διπλωματούχο ο οποίος κατέχει, τουλάχιστον, το 50 % μιας ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, και επιβάλλοντας την υποχρέωση, εξάλλου, όπως, αν ο οπτικός μετέχει, το πολύ, σε μία ακόμη εταιρία, η άδεια για την εταιρία αυτή να εκδίδεται στο όνομα άλλου διπλωματούχου οπτικού, η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη το άρθρο 48 ΕΚ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΚΤ: Πλαίσιο για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμματίων

Τα κριτήρια του Ευρωσυστήματος για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμματίων και τη διαλογή τραπεζογραμματίων ευρώ με βάση την καταλληλότητά τους για κυκλοφορία από πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς επαγγελματίες που χειρίζονται μετρητά δημοσιεύθηκαν στις 5 Ιανουαρίου 2005 στα αγγλικά στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το έγγραφο αυτό θα δημοσιευθεί στις άλλες επίσημες κοινοτικές γλώσσες το Φεβρουάριο του 2005.

Τα νέα κριτήρια αντικαθιστούν τα κριτήρια που αφορούσαν τη χρήση μηχανημάτων ανακύκλωσης μετρητών και μηχανημάτων κατάθεσης τα οποία είχαν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 18 Απριλίου 2002. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος θα θέσουν σε εφαρμογή τα εν λόγω κριτήρια για πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς επαγγελματίες που χειρίζονται μετρητά το αργότερο έως το 2006.

Πηγή: <http://www.ecb.int/>

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων

Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων της Ε.Ε. συνήλθε στις 7 Ιανουαρίου 2005 στις Βρυξέλλες (ανακοινωθέν τύπου 1 αρ. 5142/05). Οι υπουργοί ενημερώθηκαν αρχικά σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί στις πληγείσες από τα παλιρροϊκά κύματα χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας τόσο από τον υπουργό Jean-Louis SCHILTZ, αρμόδιο για τη συνεργασία και την ανθρωπιστική δράση, όσο και από τον αρμόδιο για θέματα ανάπτυξης Επίτροπο κ. Louis Michel, οι οποίοι επισκέφθηκαν πριν λίγες εβδομάδες τις εν λόγω περιοχές.

Οι 25 συζήτησαν τέλος για τις δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και από τους διεθνείς οργανισμούς, ιδίως για την αποκατάσταση και την ανασυγκρότηση των χωρών που πλήχθηκαν από το φονικό σεισμό και τα τσουνάμι, ενώ αναφέρθηκαν στη διάσκεψη που επρόκειτο να διοργανώσει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών στις 11 Ιανουαρίου στη Γενεύη σχετικά με τη χρηματοδότηση μιας πρώτης βοήθειας.

Πηγή: <http://ue.eu.int/el/summ.htm>

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Εμπορικές συμφωνίες των 15 κρατών μελών της ΕΕ

Διαγωνισμός παροχής υπηρεσιών: Ανάλυση των εμπορικών συμφωνιών των 15 κρατών μελών της ΕΕ (απόφαση 2001/855/EK του Συμβουλίου).

Αναθέτουσα αρχή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εμπορίου, υπόψη: κ. Mauro Petriccione, Διευθυντή, Διεύθυνση ΣΤ - συντονισμός των θεμάτων του ΠΟΕ και του ΟΟΣΑ Υπηρεσίες, Διευθέτηση διαφορών και ρύθμιση εμπορικών εμποδίων, CHAR 09/116, B-1049. Βρυξέλλες. Τηλ.: (32-2) 296 16 66, Φαξ: (32-2) 295 62 10 E-mail: Mauro.Petriccione@cec.eu.int

Ιστοσελίδα: <http://europa.eu.int/com/trade/centre/opportunities/tender/tender.htm>

Περιγραφή: Η απόφαση 2001/855/EK του Συμβουλίου επιτρέπει στα 15 κράτη μέλη της ΕΕ να διατηρούν, προσωρινά και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, διμερείς συνθήκες, συμφωνίες ή διακανονισμούς που αφορούν τις εμπορικές σχέσεις με τρίτες χώρες υπό την έννοια του άρθρου 133 της Συνθήκης ΕΚ. Στόχος της παρούσας σύμβασης είναι η εκπόνηση ουσιαστικής και ανεξάρτητης μελέτης των συμφωνιών, τις οποίες τα 15 κράτη μέλη της ΕΕ επιθυμούν να διατηρήσουν σε ισχύ. Η μελέτη θα προωθήσει τις ακόλουθες ενέργειες:

- θα συνοψίσει τις διατάξεις της κάθε συμφωνίας,
- θα αναφέρει για κάθε συμφωνία εάν εμπεριέχει διατάξεις μεταχείρισης του "πλέον ευνοούμενου κράτους" και εθνικής μεταχείρισης,
- θα αξιολογήσει βάσει αναλυτικών προκαθορισμένων κριτηρίων εάν όλες οι συμφωνίες είναι συμβατές με την Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ (άρθρο 133 της Συνθήκης ΕΚ),
- θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα της εν λόγω ανάλυσης με σαφή τρόπο.

Τα αποτελέσματα της μελέτης θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για πιθανή πρόταση της Επιτροπής για ψήφισμα απόφασης του Συμβουλίου με στόχο την αντικατάσταση της απόφασης 2001/855/EK του Συμβουλίου.

Προϋπολογισμός: Περίπου 100.000 ευρώ.

Πληροφορίες / Υποβολή: Τα έγγραφα του διαγωνισμού καθώς και συμπληρωματικές πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Εμπορίου, Διεύθυνση ΣΤ, Μονάδα διευθέτησης διαφορών και κανονισμού περί εμπορικών φραγμών, υπόψη: κ. Soren Schonberg, CHAR 09/43, B-1049 Βρυξέλλες Τηλ.: +32 2 295 35, Φαξ: +32 2 299 32 64, E-mail: soren.schonberg@cec.eu.int

Ιστοσελίδα: <http://europa.eu.int/comm/trade/centre/opportunities/tender/tender.htm>

Ημερομηνία λήξης: 14/02/2005.

Δημοσίευση: Ο παρών διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στο τεύχος S 3 του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας, της 5ης Ιανουαρίου 2005, και διατίθεται στην ιστοσελίδα: <http://ted.publications.eu.int/static/doccur/el/el/002139-2004.htm>

Προώθηση της επιχειρηματικότητας που προέρχεται από εθνικές μειονότητες

Διαγωνισμός παροχής υπηρεσιών: Προώθηση της επιχειρηματικότητας που προέρχεται από εθνικές μειονότητες (μελέτη σχετικά με τις ορθές πρακτικές για την προώθηση επιχειρηματιών από εθνικές μειονότητες).

Αναθέτουσα αρχή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεύθυνση E - Προώθηση επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ, υπόψη: Mr Albrecht Mulfinger, DG ENTR/E3, SC 27, 4/38, B-1049 Βρυξέλλες. Τηλ.: (32-2) 2953942, Φαξ: (32-2) 2954590 E-mail: Entr-craft-small-business@cec.eu.int

Ιστοσελίδα: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/calls/calls.html>

Περιγραφή: Στόχος του διαγωνισμού είναι η κατάρτιση μελέτης για τον εντοπισμό και την εξέταση συγκεκριμένων μέτρων και σχεδίων υποστήριξης για την προώθηση επιχειρηματιών από εθνικές μειονότητες (ορίζονται ως μετανάστες επιχειρηματίες ή άτομα με παρελθόν μετανάστη) στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ (Ισλανδία, Λίχτενσταϊν και Νορβηγία) και στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία). Πρέπει να υιοθετηθούν μέτρα από τις χώρες που περιλαμβάνονται στη μελέτη σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Σε ένα δεύτερο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή θα διακρίνει - μεταξύ όλων των εντοπισθέντων μέτρων και σχεδίων υποστήριξης - μια σειρά μέτρων, τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν ορθές πρακτικές. Ο ανάδοχος θα πρέπει επίσης να εντοπίσει υπάρχοντες επαγγελματικούς οργανισμούς που εκπροσωπούν τα οικονομικά συμφέροντα επιχειρηματιών από εθνικές μειονότητες σε περιφερειακό, εθνικό ή /και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Προϋπολογισμός: 320.000 ευρώ.

Πληροφορίες/ Υποβολή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεύθυνση E - Προώθηση επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ, υπόψη: Mr Albrecht Mulfinger, DG ENTR/E3, SC 27, 4/38, B-1049. Βρυξέλλες. Τηλ.: (32-2) 2953942, Φαξ: (32-2) 2954590. E-mail: Entr-craft-small-business@cec.eu.int

Ιστοσελίδα: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/calls/calls.html>

Ημερομηνία λήξης: 21/02/2005.

Δημοσίευση: Ο παρών διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στο τεύχος S 255 του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας, της 31ης Δεκεμβρίου 2004, και διατίθεται στην ιστοσελίδα: <http://ted.publications.eu.int/static/doccur/el/el/220858-2004.htm>

Υπηρεσίες Στατιστικής - Διεθνείς συγκρίσεις τιμών

Διαγωνισμός παροχής υπηρεσιών: Διεθνείς συγκρίσεις τιμών εν όψει της τοποθέτησης των εξοικονομικών συντελεστών διόρθωσης, εφαρμόσιμων στο κοινοτικό προσωπικό στις εξοικονομικές αντιπροσωπείες.

Αναθέτουσα αρχή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στατιστική Υπηρεσία, υπόψη: κ. Jean-Claude Roman, μονάδα Γ5, BECH B3/303, κτήριο Jean Monnet, rue Alcide de Gasperi, L-2920 Λουξεμβούργο. Τηλ.: + 352 4301 33548 , Φαξ: + 352 4301 33989.

E-mail: JeanClaude.Roman@cec.eu.int

Ιστοσελίδα: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>

Περιγραφή: Η παρούσα προκήρυξη αποσκοπεί στην επίτευξη των ακόλουθων δράσεων:

Δράση 1: Έρευνες σχετικά με τις τιμές και τις στατιστικές εκτιμήσεις από επιπρόσθετες πηγές.

Δράση 2: Διαχείριση βάσης δεδομένων, περιλαμβανομένης της εισαγωγής δεδομένων και προγραμματισμού.

Δράση 3: Ανάλυση δεδομένων, σύνταξη οικονομικών και στατιστικών εκθέσεων.

Προϋπολογισμός: 2.600.000 ευρώ για 4 έτη.

Πληροφορίες/ Υποβολή: Τα έγγραφα του διαγωνισμού διατίθενται στη διεύθυνση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Στατιστική Υπηρεσία, υπόψη: κ. Jean-Claude Roman, μονάδα C5, BECH B3/303, κτήριο Jean Monnet, rue Alcide de Gasperi, L-2920 Λουξεμβούργο Τηλ.: +352 4301 33548, Φαξ: +352 4301 33989 E-mail: JeanClaude.Roman@cec.eu.int

Συμπληρωματικές πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Στατιστική Υπηρεσία, υπόψη: κ. Gilberto Gambini, Μονάδα C5, BECH A2/303, κτήριο Jean Monnet, rue Alcide de Gasperi, L-2920 Λουξεμβούργο Τηλ.: +352 4301 33548, Φαξ: +352 4301 33989. E-mail: JeanClaude.Roman@cec.eu.int

Ημερομηνία λήξης: 14/02/2005.

Δημοσίευση: Ο παρών διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στο τεύχος S 2 του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας, της 4ης Ιανουαρίου 2005, και διατίθεται στην ιστοσελίδα: <http://ted.publications.eu.int/static/doccur/el/el/000961-2004.htm>

Σημείωση: Για εκτενέστερα στοιχεία πάνω σε πληροφορίες που δημοσιεύονται συνοπτικά στην παρούσα έκδοση, οι συνδρομητές μας μπορούν να απευθύνονται στη διεύθυνση σύνταξης,

ELYROS S.A.

Τηλ. : (32-2) 734 31 62, Φαξ : (32-2) 734 20 93

E-mail: brussels@elyros.com

<http://www.elyros.com>

1) ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Δεκαπενθήμερο δελτίο οικονομικών πληροφοριών και αναλύσεων. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και ιδρύματα.

2) ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δεκαπενθήμερο δελτίο πολιτικών και προγραμμάτων της Ε.Ε. Απευθύνεται σε τοπικές και περιφερειακές αρχές, σε αναπτυξιακούς φορείς, σε δημοτικές επιχειρήσεις και σε εταιρείες συμβούλων.

3) ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Δεκαπενθήμερο δελτίο πληροφοριών, ανακοινώσεων και αποφάσεων. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις, οργανισμούς που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες, ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και απασχόλησης, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα.

4) ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Δεκαπενθήμερο δελτίο αποφάσεων, αναλύσεων και πληροφοριών. Για το δικηγορικό και νομικό κόσμο της χώρας, τις νομικές υπηρεσίες του δημοσίου, οργανισμών, τραπεζών, ασφαλιστικών οργανισμών και μεγάλων επιχειρήσεων καθώς και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και ινστιτούτα.

5) «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ δελτίο αγοράς, με ενημέρωση στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία, που απευθύνεται σε επιχειρήσεις και φορείς στον αγροτικό τομέα. Περιλαμβάνει και πλήρη αποδελτίωση κανονισμών και αποφάσεων για τις Κοινές Οργανώσεις Αγοράς (Κ.Ο.Α.). Παράλληλα εκδίδονται και τα 12 ειδικά δελτία, ένα για κάθε τομέα της Κ.Ο.Α.

6) ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ δελτίο πληροφοριών, ανακοινώσεων και αποφάσεων. Απευθύνεται σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε προγράμματα και δράσεις χρηματοδοτούμενες από την Ε.Ε. Το σύνολο των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και δράσεων αυτών περιέχονται στον «ΟΔΗΓΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» ο οποίος ενημερώνεται ανά 2μηνο (Βλ. στην συνέχεια σχετικό ενημερωτικό σημείωμα).

Η νέα διάσταση στις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις

<http://www.euro-info.gr>

**Πύλη Ευρωπαϊκών Θεμάτων και
Χρηματοδοτήσεων**

ΝΕΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ - ELYROS S.A.

Τέθηκε σε κυκλοφορία από το Φεβρουάριο 2004 ο νέος ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. Στο νέο ΟΔΗΓΟ εντάσσονται 911 αρχεία, που συγκεντρώνουν 14.500 σελίδες εγγράφων. Η κυκλοφορία του ΟΔΗΓΟΥ γίνεται αποκλειστικά με συνδρομές. Για τις εγγραφές συνδρομητών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στα γραφεία της ELYROS S.A., Ζησιμοπούλου 5, Αθήνα - 17564, Τηλ.: 210 9406151 - 9404337 Fax: 210 9483226

e-mail: bulletins@elyros.com ή στο ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (ΑΠΕ) στα τηλέφωνα 210-6400560, Fax 210-6400024
e-mail: sales@ana.gr

Η ετήσια συνδρομή μειώθηκε στα 260 ευρώ και περιλαμβάνει: 4 επικαιροποιημένα CD-Rom του νέου ΟΔΗΓΟΥ (ένα ανά τρίμηνο), στα οποία περιλαμβάνονται το σύνολο των εντύπων και οδηγιών, καθώς και τα νομικά κείμενα ανά πρόγραμμα και άλλες χρηματοδοτούμενες δράσεις.

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ELYROS S.A.

Η εταιρεία μας παρέχει υπηρεσίες στους εξής τομείς:

1) Πληροφόρηση, συμβουλευτική υποστήριξη ή παροχή υπ/σιών επί συγκεκριμένων ή εξειδικευμένων θεμάτων όπως:

- Εμπορικά ζητήματα και νομικά θέματα
- Ενημέρωση για επιδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε., σύνταξη, κατάθεση, υποστήριξη και διεκπεραίωση των σχετικών φακέλων υποψηφιότητας κ.ά.
- Οργάνωση επισκέψεων και διαπραγματεύσεων μαζικών ή μεμονωμένων περιπτώσεων με τους αντίστοιχους φορείς για θέματα αρμοδιότητάς τους.

2) Δυνατότητα παρέμβασης στα κέντρα λήψης αποφάσεων της Ε.Ε. και ανάληψη δράσης εκ μέρους του συνδρομητή, μέσω γραπτών ή/και προφορικών παρεμβάσεων προς τους αρμόδιους φορείς (Lobbying).

Για κάθε σχετικό θέμα, πληροφορία ή διευκρίνιση παρακαλούμε απευθυνθείτε στο γραφείο της ELYROS στην Αθήνα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΑΡΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

<http://www.elyros.com/greek/bulletins/prices.asp>

Για εκτενέστερα στοιχεία πάνω σε πληροφορίες που δημοσιεύονται συνοπτικά στην παρούσα έκδοση, οι συνδρομητές μας μπορούν να απευθύνονται στη διεύθυνση σύνταξης ή στο γραφείο των Αθηνών.

Απαγορεύεται η δημοσιοποίηση και η αναπαραγωγή των ειδήσεων του παρόντος τεύχους, χωρίς προηγούμενη έγκριση από τον εκδότη.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο : Γιώργος Μαρκατάτος
Συντακτική Επιτροπή : Ευανθία Μπάλλα, Όλγα Κωστοπούλου, Βασίλης Καραμαούνας, Σοφία Μανωλοπούλου, Φανούριος Παντελογιάννης.
Σύμβουλος έκδοσης : Γιώργος Δαράτος

20, Avenue de la Renaissance,
B-1000 Bruxelles, Belgique
Tel: (32-2) 7343162,
Fax: (32-2) 7342093
e-mail : brussels@elyros.com

Ζησιμοπούλου, 5 Αθήνα - 175 64
Τηλ: 210-9407626, 9406151, 9404337
Fax: (30-10) 948 32 26
e-mail: bulletins@elyros.com

<http://www.elyros.com>

ΔΙΑΝΟΜΗ & ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Για την Ελλάδα: ΑΘΗΝΑΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (ΑΠΕ)

Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων

Τσόχα 36 115 21 Αθήνα

Τηλ.: +30210-6400560 Fax: +30210-6400581/582

e-mail: sales@ana.gr

Για την Κύπρο: ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (ΚΥΠΕ)

Cyprus News Agency 7, Kastorias Str.

2002 Strovolos Nicosia - Cyprus

P.O. BOX 3947 1687 Nicosia - Cyprus

Tel.: +357 22499662 Fax: +357 22492697

E-mail: mme@cna.org.cy